Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXXIV., št 117 Ljubljana, 24. maja 1941 Cena 1 Din — Lit. 3.50

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 10.— Din, v inozemstvu 25.— Din.
EKSKLUZIVNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO
UNICA RAPPRESENTANTE per le inserzioni del Regno d'Italia e dall'estero: L'UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A., MILANO

Minister za Narodno prosveto Eks. Bottai na obisku v kulturnih zavodih

Včeraj je Eks. Bottai v spremstvu Visokega Komisarja Eks. Graziolija obiskal univerzo in srednje šole, zvečer pa je prisostvoval svečani predstavi v Operi — Danes si je ogledal Narodni muzej in Narodno galerijo — Ponovna zagotovila za prospeh univerze — Visokemu gostu je bil povsod prirejen navdušen sprejem

Ljubljana, 24. maja.

Ljubljana je prisrčno sprejela visokega gosta iz Rima Ministra za Narodno prosveto Ekscelenco Giuseppeja Bottaija. Pred palačo Visokega Komisariata se je zbralo ljubljansko občinstvo, ki je s simpatijami sledilo svečanemu sprejemu visokega gosta. Pred palačo je bila postrojena častna četa Savojskih grenadirjev. Ko je Minister v spremstvu Visokega Komisarja izstopil iz avtomobila pred palačo, so fanfare zatrobile slavnostno koračnico. G. Minister je pregledal častno četo vojakov, nakar se je podal v palačo, kjer se je razgovarjal z Visokim Komisarjem g. Emilijem Graziolijem in z njegovimi sodelavci. V veliki dvorani Vis. Komisarijata so bili visokemu gostu predstavljeni zastopniki slovenskega kulturnega življenja, knezoškof dr. Gregorij Rožman, župan dr. Jure Adlešič, rektor dr. Matija Slavič, načelnik prosvetnega oddelka dr. Sušnik, prof. dr. Mesesnel in drugi.

Il Ministro dell'Educazione Nazionale Ecc. G. Bottai davanti alla compagnia d'onore dei Granattieri. Al fianco del Ministro (primo dalla sinistra) è l'Alto Commissario della Provincia di Lubiana Ecc. Emilio Grazioli. — Minister za narodno prosveto Ekscelenca Giuseppe Bottai pri obhodu častne čete Grenadirjev. Poleg Gospoda Ministra (prvi od leve) Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Eksc. Emilio Grazioli

Na univerzi

Po tem obisku se je g. Minister odpeljal na univerzo, kjer so ga zastopniki naše akademske oblasti svečano sprejeli. G. Ministra sta spremljala Ekscelenca Visoki Komisar Emilio Grazioli in Poveljnik Armadnega zbora general Robotti s številnimi drugimi osebnostmi. Ob vhodu so visoke goste sprejeli rektor dr. Slavič, dekan dr. Pitamic in prodekan dr. Hadži.

Pozdrav rektorja

V zbornični dvorani so navzoči profesorji in akademiki prisrčno pozdravili goste z aplavzom in rimskim pozdravom.

Rektor dr. Slavič je v svojem pozdravnem govoru v slovenščini in italijanščini poudaril, da si šteje v čast in veselje, da more na univerzitetnih tleh pozdraviti Ekscelenco Ministra za Narodno prosveto in vse odličnike, ki ga spremljajo. Navzočnost Eksc. Ministra za prosveto in njegov obisk na univerzi sta še posebno trdno poroštvo, da sta Duce in Kraljevska vlada priznala ljubljansko univerzo in da ji hočeta omogočiti moderen razvoj. S prošnjo, naj visoki gost blagovoli sprejeti odkritosrčna čustva globoke hvaležnosti za obisk in naj blagohotno ohrani naklonjenost ljubljanski univerzi, je g. rektor zaključil svoj pozdrav.

Govor Eks. Bottaia

V svojem odgovoru je Ekscelenca g. Minister G. Bottai izjavil, da je napravil obisk po nalogu Duceja z namenom, da naveže stike v imenu italijanskega šolstva in kulture s slovenskim šolstvom in kulturo. V okviru Italijanskega imperija bo imela slovenska kultura svojo lastno funkcijo, ki bo prišla še bolj do veljave in bo še povečana. Kultura druži, ne razdira. Zato bo imela slovenska univerza svojo posebno nalogo, ki jo bomo mi priznavali in pospeševali. Po odloku Duceja bodo ustvarjeni potrebni fondi za nadaljevanje gradbenih del univerze. V bodočnosti, ko bo ta univerza sestavni del italijanskega vseučiliškega sveta, bo vedno bolj poživljena izmenjava kulturnih dobrin med obema kulturama. Odnošaji med Italijanskim Imperijem in slovenskim ozemljem se bodo razvijali v odkritem in globokem sodelovanju.

Vsa dvorana je z navdušenim ploskanjem sprejela besede g. Ministra, ki se je nato napotil v spremstvu vseh odličnikov v univerzitetno knjižnico ter si ogledal že opremljene oddelke in ostale prostore. Odtod so visoki gostje krenili k strojnemu zavodu, kjer jih je pozdravil predstojnik zavoda prof. inž. Lobe s prof. inž. Osano. Gostje so bili zadovoljni spričo ureditve zavoda. Gostje so si nato ogledali še anatomski institut.

Obisk na srednjih šolah

Popoldne si je Eksc. g. Minister G. Bottai ogledal v spremstvu nekatere ljubljanske srednje šole, zvečer pa je bila visokemu gostu na čast prirejena v Operi slavnostna predstava Mozartove opere »Figarova svatba«.

Slavnostna predstava v Operi

V svečanem razpoloženju se je snoči ob 19. pričela predstava Mozartove »Figarove svatbe« v čast Eksc. g. Ministra G. Bottaija in njegovih odličnih spremljevalcev. V reprezentančni loži sta prisostvovala predstavi Eksc. g. Minister Bottai in Eksc. Visoki Komisar g. Emilio Grazioli v spremstvu civilnih in vojaških osebnosti. Opera je bila zasedena do zadnjega kotička. Posebno častno so bili zastopani oficirji in zastopniki Fašistične stranke. Med domačimi zastopniki so bili bivši ban dr. Natlačen, podžupan dr. Ravnihar, rektor dr. Slavič in mnogi drugi.

Operni oder je bil okusno okrašen s cvetlicami in zelenjem. Preden se je dvignil zastor, je operni orkester zaigral italijansko in fašistično himno, ki so jo zbrani odličniki in občinstvo poslušali stoje, nato pa se je pričela predstava. Visoki gostje so prisostvovali celi predstavi in so izražali svoje zadovoljstvo spričo umetniške višine v podajanju Mozartovega klasičnega dela z večkratnim aplavzom.

V Narodnem muzeju

Davi ob 9. uri si je Eksc. g. Minister G. Bottai najprvo ogledal Narodni muzej na Bleiweisovi cesti, kjer ga je sprejel in pozdravil direktor prof. dr. Josip Mal s kustosom dr. Rajkom Ložarjem. Po pozdravnih besedah g. direktorja v slovenščini in nato v italijanščini, s katerimi so bile g. Ministru pojasnjene potrebe, pomen in vsebina vseh dragocenih zbirk Narodnega muzeja, si je g. Minister ogledal nekatere najzanimivejše muzejske prostore.

V Narodni galeriji

Iz Narodnega muzeja se je g. Minister s spremstvom napotil v Narodno galerijo, kjer ga je sprejel in pozdravil predsednik dr. Fran Windischer v spremstvu upravnika g. Janeza Zormana in odborniki. Po pozdravu g. predsednika si je g. Minister ogledal galerijo in se živo zanimal za posamezne umetnine. Znano je, da je g. Minister dober poznavalec klasične in moderne umetnosti. Izrazil je svoje zadovoljstvo spričo lepih umetniških zbirk, ki so v Narodni galeriji.

V Mestnem muzeju

Tudi v Mestnem muzeju, kamor se je napotil po obisku v Narodni galeriji, se je g. Minister živo zanimal za vse zbirke. Tu ga je sprejel in pozdravil direktor prof. dr. Pretnar z arhivarjem prof. Fabjančičem. Dober tolmač pri vseh obiskih v naših kulturnih zavodih je bil g. Ministru prof. dr. Mesesnel, ki je visokega gosta povsod spremljal.

Na Gradu

Dopoldanske oglede je visoki gost zaključil z obiskom ljubljanskega Gradu.

Na grobovih italijanskih vojakov

Odtod pa se je napotil na pokopališče, kjer je svečano položil na grob italijanskih vojakov, ki so med svetovno vojno umrli v Ljubljani, krasen venec.

*

Darilo Akademije znanosti v Bologni slovenski univerzi

Iz Bologne poročajo, da so na seji vseh razredov Kraljeve akademije znanosti razpravljali o darilu, ki naj za poklon ta visoka znanstvena ustanova vseučiliški knjižnici v Ljubljani. Sklenjeno je bilo podariti ljubljanski vseučiliški knjižnici po en izvod vseh knjig, kar jih je izdala Akademija v 30 letih svojega obstoja. To bo zelo bogata zbirka knjig iz vseh področij duhovnega delovanja.

Tako hoče Kraljeva akademija znanosti v Bologni proslaviti in naglasiti vstop slovenske univerze v okvir visoke italijanske intelektualnosti, zdaj, ko je nova pokrajina postala nov biser v italijanski kroni.

Sprememba v generalnem štabu

Rim, 24. maja. s. S Kraljevim dekretom, ki je bil vladarju predložen v podpis, zapušča Armijski general Alfred Guzzoni položaj pomočnika Načelnika generalnega štaba in Državnega podtajnika Vojnega Ministrstva.

Duce je generalu Guzzoniju poslal lastnoročno pismo, v katerem mu je izrazil svoje priznanje za delo, ki ga je opravil na obeh mestih.

Položaj pomočnika Načelnika generalnega štaba se ukine. Za Državnega Podtajnika Ministrstva Vojske je imenovan Divizijski general Antonio Scuero, doslej višji intendant pri Poveljstvu Vojnih Sil v Albaniji.

Visoki Komisar Črne gore

Rim, 24. maja. s. Nj. Eksc. Serafino Mazzolini, pooblaščeni Minister, je bil s Kraljevim dekretom na predlog Duceja imenovan za Visokega Komisarja Črne gore.

Nova nesoglasja Japonske in Nizozemske Indije

Tokio, 24. maja. s. Spričo zamudnih gospodarskih pogajanj med Japonsko in Nizozemsko Indijo je informacijski urad japonske vlade objavil, da so nastale težave predvsem zaradi stališča, ki ga je zavzela vlada Nizozemske Indije. Zastopnik vlade, ki je dal o tem nekaj izjav, se ni hotel spuščati v podrobnosti.

L'Ecc. Giuseppe Bottai a contatto con le istituzioni slovene di coltura e de la scuola

Lubiana, 24 maggio

Il primo contatto di un Ministro fascista con le istituzioni e con il popolo della nuova Provincia di Lubiana ha trovato gli sloveni predisposti a una accoglienza cordialmente sentita, si che si sono avute durante la visita ufficiale fata ieri dal Ministro Bottai molteplici significative manifestazoni. Già davanti alla sede dell'Alto Commissario una densa folla accolse dietro i cordoni il Ministro dell'Educazione nazionale. Una compagnia di granatieri gli rese i dovuti onori. Al palazzo del governo gli sono state presentate le autorità slovene e italiane.

Più tardi al università lo hanno accolto oltre un centinaio di professori che nell'aula magna assistettero al saluto del rettore magnifico mons Slavič, che espresse la sua riconoscenza per i provvedimenti finanziari adottati dal Duce in favore dell'università. L'Ecc. Bottai si è compiaciuto del saluto e dichiarò che per ordine del Duce volle prendere contatto con la coltura e la scuola slovena. La coltura italiana non è associatrice ne livellatrice. L'università di Lubiana avrà un suo compito specifico, riconosciuto ed acresciuto.

Il ministro ha poi visitato con l'Alto Commissario l'attigua biblioteca capace di oltre 300.000 volumi, gli edifici della facoltà d'ingegneria e di quella di medicina. Nel pomeriggio egli visitò il ginnasio reale dove l'hanno salutato il direttore, i professori e le scolaresche, la scuola elementare comunale di Bežigrad, una scuola materna e infine l'istituto tecnico industriale. Alla sera il ministro tra la crescente simpatia del pubblico assistette alla representazione delle »Nozze di Figarò« al teatro dell'Opera.

Stamane l'Ecc. il Ministro Bottai continuò le sue visite alle istituzioni culturali. Con il suo seguito visitò dapprima il museo nazionale, la galleria nazionale poi ed infine il museo comunale. Ancora nelle ore antimeridiane è salito al colle del Castello dal quale gli si presentò tutta la città in una luce di sole primaverile. Ridisceso il Ministro si recò al cimitero centrale dove collocò una grande ghirlanda di fiori davanti al monumento al centro dei sepolcri di Soldati italiani morti in prigionia durante la guerra mondiale.

Praznik pehote

Poslanica Poveljnika pehote Prestolonaslednika Princa Umberta

Rim, 24. maja. s. »Le Forze Armate« objavljajo naslednjo poslanico Nj. Kr. Visočanstva Princa Piemontskega:

Italijanski pešci! Ob obletnici praznika pehote, 24. maja letos so naše zmagoslavne zastave tudi v Jugoslaviji, Grčiji in severni Afriki. Z njih odseva vzvišeno junaštvo iz Vzhodne Afrike. Povsod so pešci, mladi in stari, predali zgodovini strani nepozabne slave in so pred vsem svetom potrdili svojo vrednost. Naše srce je polno ponosa in veselja. Vojska, ki pozna vsa junaštva in vse žrtve, je vredna svojih viteških tradicij.

Pešci Italije! Bodite ponosni, da pripadate viteški pehoti. Ohranite še nadalje čast domovine na raznih frontah vojne. Utrdite še bolj vaše duhove. S srcem in metodično pripravite vaše telesne in tehnične sposobnosti na napore, ki so še potrebni, da doseže Italija svoje najvišje smotre. Živela Italija! Živel Kralj! Živel Duce!

Višji poveljnik pehote Armijski general Umberto di Savoia.

Državni Tajnik Vojnega Ministrstva je ob priliki praznika pehote poslal Nj. Kraljevskemu Visočanstvu Piemontskemu Princu, Vrhovnemu Poveljniku pehote naslednjo poslanico:

Praznik pehote je letos dan po junaških vojnih dogodkih, v katerih je orožje odločnosti in zmage, ki so v njem strnjene vse vrline in vse navdušenje vsega naroda. Tako je ta praznik nova priča najbolj bleščečih tradicij. Ta dan vihrajo zastave Italije na osvobojenem Jadranu, na otokih, ki so že videli slavo Benetk in Rima. Imperijalna domovina postaja spričo sile svojega orožja in trdnosti svojega ustroja vedno večja in svet se je vedno bolj boji. Ko dvigajo pešci svojo vdano misel do Vas, Visokega Inspektorja njihovega orožja, obljubljajo na ta dan, ki je svet njihovim spominom, da bodo nadaljevali brez prestanka po trdi poti, ki jih vede do končne zmage, z vso vdanostjo in najglobljo zvestobo. Državni Podtajnik Guzzoni.

Zastave na zasebnih hišah

Sklicujoč se na svojo odredbo glede uporabljanja nacionalne zastave objavlja Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine, da morajo biti takoj snete vse zastave, ki so izvešene na oknih privatnih stanovanj in javnih uradov, razen onih na vojaških uradih.

Zastave smejo biti izvešene od zore do mraka le na osnovi odredbe Visokega Komisarijata. Ti ukrepi veljajo tako za mesto Ljubljano kakor za vso ostalo Ljubljansko pokrajino.

Il ritiro delle bandiere

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana, richiamandosi alla sua Ordinanza per l'uso della bandiera nazionale, fa noto che tutte le bandiere esposte alle finestre delle abitazioni private e degli uffici militari, devono essere subito ritirate.

Le bandiere possono essere esposte soltanto dall'alba al tramonto in seguito ad ordine dell'Alto Commissariato. Queste disposizioni valgono per la città e per la Provincia.

Un incrociatore inglese affondato

Tre altri silurati — Valida resistenza nel Galla Sidamo

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data del 23 maggio il seguente bollettino di guerra n. 352:

Nella notte sul 22 nostri aerei hanno bombardato un aeroporto dell'isola di Malta.

Nell'Africa settentrionale azioni di reparti esploranti. Il nemico ha effettuato una incursione aerea su Bengasi.

Nel Mediterraneo orientale la notte sul 21 nostri MAS hanno colpito con siluro due incrociatori rientrando incolumi alle basi. Il giorno 21 un nostro reparto da bombardamento al comando del tenente Mario Morasutti ha attaccato una formazione navale nemica affondando un incrociatore da 5000 tonnellate. La notte sul 22 una nostra torpediniera al comando del capitano Francesco Mimbelli scontratosi con 6 incrociatori e cacciatorpediniere inglesi, ha attaccato malgrado il fuoco della forza avversaria e ha colpito con siluro un incrociatore riuscendo quindi a disimpegnarsi.

Nell'Africa Italiana l'avversario continua a esercitare la sua pressione contro le nostre forze del Galla Sidamo che resistono validamente.

Angleška križarka potopljena

Tri nadaljnje torpedirane — Trden odpor v Gala Sidamu

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 23. maja naslednje 352. vojno poročilo:

Ponoči 22. maja so italijanska letala bombardirala neko letališče na otoku Malti.

V Severni Afriki je prišlo do izvidniških akcij. Sovražnik je izvršil letalski napad na Bengazi. Ponoči 21. maja so naše nagle stražne ladje na vzhodnem Sredozemskem morju s torpedi zadele dve sovražnikovi križarki, nakar so se same nepoškodovane vrnile na oporišče.

Podnevi 21. maja je bombniška formacija pod poveljstvom poročnika Maria Morassutia napadla sovražno pomorsko formacijo ter potopila neko 5000tonsko križarko. Ponoči 22. maja se je italijanska torpedovka pod poveljstvom kapitana fregate Francesca Mimbellija srečala s šestimi angleškimi križarkami in rušilci. Napadla jih je navzlic reakciji nasprotnikovega topništva ter je s torpedom pogodila eno križarko, nakar ji je uspelo izmotati se iz borbe.

V Vzhodni Afriki nadaljuje sovražnik na področju Galla in Sidama s pritiskom na naše sile, ki pa pogumno vztrajajo.

Izročitev ozemlja hrvatskim oblastem

Zagreb, 24. maja. Po nalogu Duceja so italijanske oblasti že pričele v smislu sporazumov, ki so bili preteklo nedeljo sklenjeni v Rimu, izročati hrvatskim oblastem ozemlje, ki je bilo doslej podrejeno okupacijskim oblastem. Karlovac je prispel hrvatski vojni minister. Prišel je po nalogu Poglavnika, da pozdravi Poveljnika italijanske II. Armije. General Ambrosio ga je sprejel v družbi svojega generalnega štaba in lokalnih italijanskih in hrvatskih civilnih oblasti. Maršal Kvaternik je pregledal italijanske in hrvatske čete v Karlovcu, ki so bile razvrščene pred Armijskim poveljstvom. Nato sta imela maršal Kvaternik in general Ambrosio sestanek, na katerem so bile v popolnem vzajemnem sporazumu določene modalitete za izvedbo Ducejevega dnevnega ukaza z dne 19. t. m. o prevzemu civilnih oblasti s strani hrvatskih organov.

Italijanski Kulturni zavod v Karlovcu

Karlovec, 24. maja. s. Tu je bil ustanovljen italijanski Kulturni zavod. Svečani otvoritvi so prisostvovali tudi general Ferrari in vseučiliški profesor Salvini iz Rima, direktor zagrebškega italijanskega Kulturnega zavoda in številni zastopniki italijanskih in hrvatskih oblasti. Karlovški župan je imel ob otvoritvi govor, v katerem je poveličeval poglavnika in novega Kralja Hrvatske. Govoril je o italijansko-hrvatskih kulturnih odnošajih vse od časov Tomislava I. Nato je govoril načelnik ustaškega stana v Karlovcu, ki je opozoril, da je fašistična vlada kot prva med vsemi v Evropi pokazala razumevanje za ustaški pokret in za osvobodilno borbo hrvatskega naroda. Zato ostane hrvatski narod globoko hvaležen fašistični Italiji. Izrazil je nado, da se bodo v bodoče vezi Italije in Hrvatske še boli poglobile.

Propagandna zborovanja na Hrvatskem

Zagreb, 24. maja. Po vsej deželi se pripravljajo velika politična zborovanja, na katerih bodo govorili vsi ministri in voditelji ustaškega pokreta. Ljudstvu bodo razložili smotre pokreta in politiko, ki jo je započel Poglavnik.

Stare meje Hrvatske z Madžarsko in Črno goro

Zagreb, 24. maja. s. Poglavnik Pavelić je novinarjem izjavil, da bodo hrvatsko-madžarske meje približno v skladu z upravnimi mejami obeh dežel v času avstro-ogrske monarhije. Tudi meje med Hrvatsko in Črnogoro se bodo določile približno po isti črti.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Pomen ustanovitve kraljevine Hrvatske

Nova dinastija v okviru novega evropskega reda pomeni dejstvo velike revolucionarne važnosti

Rim, 24. maja. s. »Roma Fascista« piše v svoji zadnji številki:

Monarhija je trdni temelj vsake avtoritarne revolucije. Nova hrvatska dinastija v okviru novega evropskega reda pomeni dejstvo velike revolucionarne važnosti, ker naglaša ideje, zaradi katerih se vrši boj ne med skupinami držav, marveč med dvema svetovoma. Ustanovitev kraljevine Hrvatske je rešila jadransko vprašanje ter pri tem popolnoma zadovoljila duhovne in gmotne koristi Italije. Medtem ko Aimon d'Aosta Savojski stopa na kraljevi prestol Hrvatske, zapušča njegov brat Amadej položaje pri Amba Alagiju, prepojene z italijansko krvjo. Savojska hiša ima velik delež na vseh velikih zgodovinskih dogodkih in je tudi to nekaka napoved dokončne zmage. Italija je s svojimi junaki in s svojimi mučeniki obeležila pot bodoče slave.

Grčija se vrača k delu in redu

Atene, 24. maja. s. Iz vseh krajev in z vseh otokov, ki so jih zasedle italijanske čete, prihajajo vesti o korektnem in človečanskem zadržanju italijanskih mornarjev in vojakov. Domače prebivalstvo, ki je mirno sprejelo italijanske čete, se jim je takoj približalo. Noben incident ni motil novega reda. Prometne zveze se obnavljajo in prav tako tudi trgovinski promet. Življenje prehaja po dolgih mesecih vojne spet v normalni ritem. Dela na poljih so se pospešila, da bi bila žetev zagotovljena. Red, ki so ga bili napravili italijanski vojaki, ki jih je sovražna propaganda opisala kot roparje in krvoloke, se povsod priznava in ceni. Črne srajce, ki predstavljajo cvet fašistične generacije in so na grški fronti napisale strani slavnega junaštva, kakor to glasno potrjujejo tudi Grki, ki so se vrnili z bojišča, se v zasedenem ozemlju še prav posebno odlikujejo z moškim in civiliziranim ponosom, ki spada med največje značilnosti teh prostovoljnih oddelkov.

Politika izsiljevanja napram Franciji

Pariz, 24. maja. s. »Petit Parisien« objavlja daljši članek, v katerem razpravlja o stališču Zedinjenih držav do Francije. List pravi, da to stališče vladi Zedinjenih držav še ne daje pravice zahtevati od francoske vlade, da bi se kakorkoli izrazila o svojih odnošajih do Nemčije. Zaseganje francoskih ladij in neprestane grožnje glede francoskih posesti na drugi strani oceana ne pomenijo ravnopravne premise za take zahteve, ki se lako smatra samo še za neke vrste diplomatsko izsiljevanje. List je mnenja, da skuša Washington najti samo majhno pretvezo, da bi lahko prešel k dejanjem.

Anglosaške grožnje Franciji, pravi »Oeuvre«, spominjamo na gangstrske metode anglosaškega kapitalizma, ki se jih je posluževal, da bi za vsako ceno in z vsakim sredstvom branil svoj obstanek in svoje koristi. Napačna demokracija in napačni liberalizem sta se danes znašla nasproti avtoritarnemu socializmu, ki ga priznavajo že štiri petine človeštva. Vloga, ki je pripadla Evropi, je ta, da povede borbo do končne zmage, ki bo omogočila ustvaritev povsem novega reda.

Madžarska valuta v zasedenih pokrajinah

Budimpešta, 24. maja. Madžarska vlada je snoči izdala dekret, ki določa modalitete, s katerimi se bo madžarska valuta uvedla v pokrajinah bivše Jugoslavije, ki so jih pred kratkim zasedle madžarske čete. V smislu dekreta se bo dinar zamenjal za pengö v razmerju 10:1. Z današnjim dnem je zabranjeno nadaljnje uvažanje dinarja v te kraje. Za kršitve te določbe je predvidena kazen zapora 5 mesecev ter globa v znesku 8000 pengov.

Gospodarski sporazumi Španije in Portugalske

Lizbona, 24. maja. s. V Lizboni so bili danes podpisani štirje sporazumi med Španijo in Portugalsko. S prvim je Portugalska priznala enakost postopanja s španskimi ladjami v portugalskih lukah, kakor so ga deležne portugalske ladje ter največje ugodnosti španskim zavarovalnim družbam. Španija pa je na drugi strani odpravila dosedanje posebne takse na blago, ki se preko portugalskih luk uvaža iz izvenevropskih krajev v Španijo in za zelenjavne in sadne proizvode, ki se iz Portugalske prevažajo preko Španije drugam. Drugi sporazum se nanaša na likvidacijo trgovskih kreditov in terjatev v prometu med obema državama, kolikor so zamrznili. Tretji sporazum ureja trgovinski promet med obema državama za tekoče leto. Četrti sporazum pa določa brezplačne vizume za potnike, ki potujejo iz ene v drugo državo in obratno. Sporazume sta podpisala ministrski predsednik Salazar in španski poslanik v Lizboni.

Veliki plazovi v Rumuniji

Bukarešta, 24. maja. s. V okrožju Buzaua na južnih pobočjih Karpatov se je ponekod utrgala zemlja in je nastala prava katastrofa. Na nekem kraju se je utrgala zemlja na področju 50 ha in je zadelala celo dolinico. Zaustavila je velik hudournik in v njegovem gornjem teku povzročila pravo poplavo. Druga taka nesreča se je pripetila pri Nelogliasu. Tam je bila poškodovana železniška proga in neki potok je tudi tam na več krajih poplavil cele predele doline.

Reševanje socialnih problemov v Franciji

Pariz, 24. maja. s. Število francoskih brezposelnih se bo v kratkem zmanjšalo od 410 na 200 tisoč. Pričela se bodo namreč že predvidena javna dela. Tako je danes izjavil državni podtajnik francoskega delovnega ministrstva Belin, ki je davi prispel iz Vichyja v Pariz. Novinarjem je še dejal, da bo treba v nekaj dneh urediti še dve važni vprašanji in sicer delovni čas in mezde. Pričakujejo, da bo mogoče kmalu doseči pravo razmerje med mezdami in življenjskim minimumom.

V Sredozemlju potopljene vojne ladje

Berlin, 24. maja. s. Nemška letala so na vzhodnem Sredozemskem morju včeraj potopila 3 angleške rušilce, dva nadaljnja pa poškodovala. Uničila so tudi pet sovražnih brzih čolnov, ki so se skušali umakniti na neko angleško oporišče v vzhodnem Sredozemlju. Na svojih izvidniških poletih so letala opazila dve goreči križarki. Očitno gre za ladji, ki sta bili zadeti o priliki velikih letalskih napadov, ki so jih predvčerajšnjim izvedle letalske sile Osi.

Del italijanskih mornarjev v Ameriki izpuščen

Costarica, 24. maja. s. Pred kratkim je bilo v Costarici aretiranih 136 italijanskih in nemških mornarjev, ki so jih obtožili, da so protizakonito potopili svoje ladje. Sedaj je bilo 86 izmed njih izpuščenih iz zaporov. Odpotovali so v Panamo, od koder se bodo vrnili v domovino.

Iz Iraka

Bejrut, 24. maja. s. Iz Bagdada so prispele vesti, da so iraške čete spet zavzele mesto Faludio na obrežju Evfrata, ki je prešlo pred nekaj dnevi v angleške roke.

Finančni in zunanji minister Iraka sta odpotovala v Teheran, kjer bosta imela vrsto razgovorov z iranskimi državniki.

Poziv kaldejskega patriarha

Bejrut, 24. maja. s. Kaldejski patriarh v Bagdadu je izdal poziv na svoje vernike, v katerem jih vabi, naj branijo svojo iraško domovino, naj izpolnjujejo odredbe vlade in naj se uvrste v vojsko ter doprinesejo vse žrtve.

Obsedno stanje v indijski pokrajini

Kabul, 24. maja. s. Iz Bombaja poročajo, da je bilo v Hamedabadu proglašeno obsedno stanje zaradi novih nemirov, ki so nastali tam zadnje dni med Hindujci in muslimani. Pri teh incidentih je bilo ubitih 9 ljudi.

Španski demanti o domnevnih nemških akcijah v Španiji

Madrid, 24. maja. s. »Informationes« in drugi listi danes odločno protestirajo proti govoricam, ki jih je sprožil »Daily Telegraph« v neki vesti iz Havane, češ da so Nemci zasedli Galicijo in se polastili trdnjav Viga in La Coruna. Obenem naj bi Nemci doslej gradili strateško železnico iz Seville v La Lineo. O neverjetnosti angleških informacij, pravi omenjeni list, so bili podani že številni dokazi, toda tokrat je ta neverjetnost presegla vsako prepričanje. Španija se je odločila boriti se proti takemu nepoštenemu sistemu ponarejanja resnice, izmišljanja neresničnih dogodkov in seganja po vsakršnem sredstvu s katerim bi bilo le mogoče vznemirjati ljudi in povzročati nezaupanje ter skrbi po svetu.

Angleži ne zaupajo več palestinskim četam

Bejrut, 24. maja. s. Pomožne čete angleške vojske, ki so bile razmeščene na sirijski in palestinski meji, so se umaknile v Palestino in sedaj so jih nadomestili oddelki Poljakov, Čehov in Angležev, ker je v angleških krogih nastala bojazen, da bi mogli domačini dezertirati. Oblasti v Transjordaniji so postavile pod policijsko nadzorstvo mnogo Libanoncev in Sirijcev, ki so tam naseljeni. Transjordanski emir Abdulah se je včeraj v svojem avtomobilu vozil po cestah Amana. Ponovno ga je obdalo mnogo demonstrantov, ki so mu zastavili pot in viharno vzklikali Iraku. Policija je morala ponovno intervenirati, da je emir lahko nadaljeval svojo pot.

Incident z egiptskim parnikom

Berlin, 24. maja. s. Ameriška propaganda je, kakor znano, pred dnevi razširila vesti, da so se vsi potniki in člani posadke egiptskega parnika »Zamzam«, ki naj bi ga bila napadla neka nemška podmornica, ker je bila ladja v angleški službi, potopili. Sedaj so Američani opustili to trditev, sprožili pa so vest, da imajo nemške vojaške oblasti namen čim prej izpustiti potnike in mornarje s te ladje iz internacije. Pooblaščeni nemški krogi so snoči v tej zvezi izjavili, da je bila ladja sicer zares potopljena, ker je bila natovorjena s potrebščinami in ljudmi, ki so bili namenjeni v Anglijo. Prav zaradi tega pa bo treba še dokončati strogo preiskavo tako glede osebnih podatkov posadke in potnikov, kakor tudi glede blaga, preden bi se moglo sploh govoriti o kakih takih ukrepih, kakor nanje namiguje ameriški tisk.

Bojkotni ukrepi Amerike proti Japonski

Tokio, 24. maja. s. Ameriškemu kongresu so bili predloženi trije zakonski načrti, ki določajo popolno prepoved izvoza petroleja na Japonsko ter zaplembo petrolejskih ladij, petroleja in stranskih proizvodov nafte, ki so namenjeni na Japonsko. Politični krogi v Tokiu opozarjajo, da so ti ukrepi z ozirom na sedanji mednarodni položaj očitno znamenje protijaponske politike washingtonskih vojnih hujskačev.

Rekvizicija žita v Rumuniji

Bukarešta, 24. maja. s. S posebnim dekretom je bila odrejena rekvizicija vsega ovsa in rži iz leta 1940 in prejšnjih let. Vsaka družina bo smela pridržati po 20 kg tega zrnja na osebo. Ta ukrep je bil izdan, da bi se zagotovila preskrba vsega prebivalstva za dobo pred prihodnjo žetvijo.

Najdišča nafte v Medjimurju

Zagreb, 24. maja s. Blizu Gojle v Medjimurju so našli pomembna ležišča nafte. Strokovnjaki sodijo, da bo nafta, ki se bo pridobivala v tem kraju, zadostovala za vse potrebe države. V danem primeru jo bo mogoče pridobivati še za izvoz.

Kapitan Priem — nemški pomorski junak

Berlin, 24. maja s. Veliko žalost je po vsej Nemčiji povzročila vest o slavni smrti kapitana Priema, junaka pri Scapa Flowu. Nemški tisk izraža danes najglobljo obžalovanje vsega nemškega naroda in opozarja na legendarno junaštvo tega nemškega častnika, ki je še na svoji zadnji vožnji potopil 50.000 ton sovražnega ladjevja. Podmornica, ki ji je poveljeval Priem, se z zadnjega križarenja ni vrnila in jo smatrajo za izgubljeno.

Vrvenje na živilskem trgu

Ljubljana, 24. maja

živahen, odkar je uveden letni čas, bolj

Danes je postal živilski trg še tem prej živahen, ker je bilo izredno lepo vreme. Gospodinje prihajajo na trg, odkar je uveden letni čas, bolj zgodaj, čeprav se mnoge prodajalke drže še starih navad. Življenje na trgu se začenja zelo zgodaj, tako da je živahno že ob 7.

Danes je bilo odprtih mnogo več mesarskih stojnic kakor prejšnje dni. Trg je ob sobotah še najbolje založen z mesnimi izdelki. Toda večina mesarjev prihaja na trg šele ob 8. ali še pozneje. oT je potrebno zaradi tega, ker so se prej nekatere gospodinje pritoževale, da ne morejo dobiti več mesa, ker ga mesarji razprodajo v prvih tržnih urah. ato morajo zdaj mnoge gospodinje čakati zjutraj precej dolgo pred zaprtimi stojnicami. Med mesarskimi stojnicami ni bilo že dolgo tako živahno kakor davi.

Izkazalo se je, da bi zdaj šle precej v denar tudi ribe. Pošiljka morskih rib bi morala prispeti na naš trg včeraj, a, kakor smo poročali, včeraj ni bilo naprodaj rib. Prispele so pa pozneje, in sicer po železnici skozi Karlovec. Prispele so sardelice in girice, ki so jih prodajali po 28 Din kg, ter nekaj sardonov, ki so bili po 30 Din.

Zelenjadni trg je bil izredno dobro založen in cene malo, čeprav počasi nazadujejo. Mnogo je zlasti graha in glavnate solate, vedno več je novega krompirja, zelene kolerabe, beluš in južnega sadja.

V jutrnjih urah še ni bilo naprodaj krompirja na debelo, ker so ga pripeljali šele ob 10. prve vozove.

Slavko Osterc

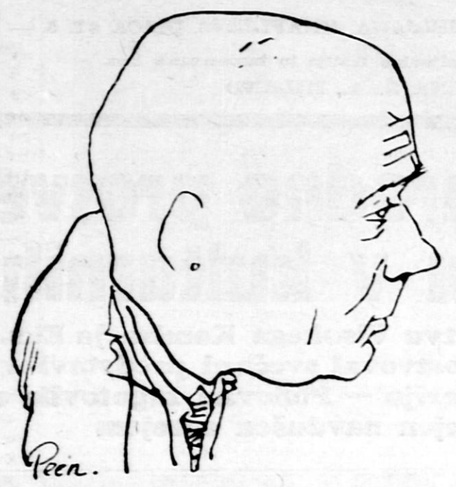

Ljubljana, 24. maja

Snoči je umrl v Zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani eden naših najplodovitejših in najznamenitejših skladateljev, ki si je priboril velik sloves tudi v svetu, prof. Slavko Osterc.

Slavko Osterc se je rodil leta 1895 v Veržeju. V Mariboru je dovršil učiteljišče, nakar je služboval v raznih štajerskih krajih kot učitelj, na zadnje na meščanski šoli v Celju. Med svojo učiteljsko službo je bil gojenec državnega konservatorija v Pragi, kjer je študiral ter dovršil kompozicijo. Zanimal se je predvsem za moderno glasbo in bil je učenec znamenitega profesorja Habe. S profesorjem Habo ga je pozneje vezalo tesno prijateljstvo in bil je poleg njega eden glavnih organizatorjev svetovnih festivalov moderne glasbe.

Prof. Slavko Osterc se je naselil v Ljubljano leta 1928, kjer je začel službovati na državnem konservatoriju. Poučeval je predvsem kompozicijo.

Slavko Osterc je ustvaril izredno mnogo del, ki so bila pogosto izvajana doma in v tujini predvsem na festivalih moderne glasbe. Osterčevo ime so poznali celo v Južni Ameriki, v Italiji, Franciji, Pragi in drugod. Zadnje njegovo delo je balet, napisan za velik orkester, ki ga je izdal šele pred mesecem v klavirskem izvlečku na svoje stroške.

Slavko Osterc si je pridobil velik krog prijateljev in znancev tudi kot izredno dober družabnik, posebno znan je pa bil v šahistovskih krogih. Bil je izredno navdušen šahist in več let je bil na čelu naših šahistovskih organizacij.

Osterc je bil izredno delaven do zadnjega diha, dokler ga ni povsem strla zavratna bolezen, zato je njegova smrt marsikoga zelo presenetila. Umrl je snoči ob 18. Pogreb bo jutri ob 16. z žal iz kapelice sv. Petra.

Slava njegovemu spominu!

Kopališče S. K. ILIRIJA otvorjeno

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 19. uri

Nedelja, 25 maja: »Učenjak.« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Pondeljek, 26. maja: zaprto.

★

OPERA

Začetek ob 19. uri.

Nedelja, 25. maja **ob 15. uri:** »Princeska in zmaj.« Mladinska opereta. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

ob 19. uri: »Faust.« Izven.

Pondeljek, 26. maja: zaprto.

V Bonifaciji kmetujejo

Ljubljana, 24. maja

Mestna občina je v Bonifaciji, kakor se imenuje naselje za Vičem med Malim grabnom in Tržaško cesto, za sedaj opustila načrt, da bi tam po enotnem načrtu zgradila kolonijo stanovanjskih hišic za svoje uradništvo. Mestna občina ima tam velik kompleks sveta, ki bi bil vsekakor primeren za stavbišča. Doslej je bil to v glavnem travniški svet, zdaj pa so ledino preorali in je iz tega velikega travnika nastalo obdelano polje. Okrog 30 družin z Viča, Glinc in Rožne doline je dobilo tam od mestne občine v obdelavo po 300, 400 do 500 kvadratnih metrov zemljišča, ki ga pa tudi vsi hite najvestneje obdelovati. Dopoldne kakor popoldne do mraka je na nekdanjem travniku vse živo.

Že pred dobrim tednom so ljudje posadili krompir, fižol, posejali solato, čebuljček, grah in druge poljske sadeže. Delavcev na tem novem polju ne manjka. Do pasu goli fantje z vso vnemo okopavajo krajce zemlje od jutra do večera, seveda pod nadzorstvom mater, zvečer pa prihajajo gor tudi očetje, ki se vračajo z dela in z veseljem opazujejo mlado rast. Ko se ti številni novi obdelovalci grude vračajo pred mrakom domov, komaj spet čakajo naslednjega dne, da pridejo popravit in okopat še to in ono. Odhajajo v gručah, z malimi vozički, na katerih vozijo s seboj potrebno orodje, lopate in motike, naslednji dan pa hajd spet na delo, da bo v jeseni v kleti nekaj krompirja, v vreči nekaj fižola in že sedaj na krožniku ali v skledi kup sočne, doma pridelane solate.

Iz Trebnjega

— **Našim naročnikom!** Naše naročnike obveščamo, da bo naš list pričel zopet objavljati vesti in važnejše dogodke iz Trebnjega, odnosno z Dolenjskega sploh. Zato prosimo cenjene naročnike, da ostanejo zvesti listu, ki je v okviru danih razmer kraju, kakor tudi širši okolici, kakor doslej pripravljen tudi v bodoče koristiti z objavljanjem poročil, zlasti s članki gospodarskega značaja. Tako bo v bodoče »Slovenski Narod« zopet glasilo našega dolenjskega podeželja, ki mu je v novih razmerah treba posvetiti vso pozornost. Mesečna naročnina ostane nespremenjena 14 din kakor doslej in prosimo naročnike, da jo redno plačujejo naši raznašalki; zunanje naročnike pa prosimo, da naročnino redno nakazujejo po pošti. Vse one pa, ki bodo nekaj časa list prejemali na ogled, prosimo, da se na list naroče. »Slovenski Narod« v vsako hišo!

— **Nov grob.** V novomeški bolnici je po krajšem trpljenju umrla ga. Angela **Gričar**, žena posestnika in mlinarja v Dol. Podborštu pri Trebnjem. Ugledno pokojnico so ob številni udeležbi znancev in prijateljev pokopali na praznik Vnebohoda na pokopališču pri Sv. Marjeti. Težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

— **Vrsta nesreč,** z orožjem in drugimi razstrelivi se je zadnje čase pripetila v našem okraju. Neprevidni odrasli in tudi otroci in sicer prvi po svoji nepremišljenosti, otroci pa radi pomanjkanja nadzorstva so postali žrtve proč vrženega orožja in streliva, ki ga je po naših poljih, travnikih in gozdovih še mnogo razstresenega. Zato se vsakdo opozarja, da vsako najdbo granat ali drugega orožja prijavi občini, odnosno orožništvu, ki bo samo poskrbelo, da se nevarnost odstrani. Nihče pa naj orožja ali streliva ne prijema in ne otipava, niti ne prenaša in naj bodo številne nesreče same opozorilo vsem, ki bodo v bodoče še naleteli na kakršnokoli orožje. Tudi otroke naj starši v tem smislu opozore.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 24. maja: Marija pomočnica kristjanov.

Jutri: Nedelja, 25. maja: Urban, Gregor VII.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Glas v viharju.

Kino Sloga: Junaške pustolovščine.

Kino Union: Poslednji udarec.

Kino Moste: Klic planin in Skrivnostna jadrnica.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kinematografi nespremenjeno.

Danes in jutri: Dr. Piccoli, Tyrševa c. 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Mestno dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote od 20. do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravnik dr. Marjan Ahčin, Korytkova ulica št. 18, telefon št. 36-24.

Film „Glas v viharju“

Ljubljana, 24. maja.

Skoraj neopažen in brez prekomerne reklame se je pojavil v Ljubljani eden najlepših filmov, kar smo jih zadnja leta videli na filmskem platnu.

Glas v viharju je delo slavnega režiserja Wylerja, ki je znal s prefinjenim okusom preliti roman Emilyja Bronte v dramo, ki nas na filmskem platnu z neodoljivo silo priveže, da se marsikdo ob pretresljivih prizorih komaj ubrani solz.

Vsi igralci, od prvega do zadnjega, so res umetniki v pravem pomenu te besede. Človek mora videti film dvakrat, trikrat in bo vsakokrat opazil novo fineso in globino igre in režije. V prvi vrsti je seveda treba omeniti znano Marle Oberon in Laurenca Olivierja, ki ju je treba samo videti in zopet videti in slišati! Nadvse odlična pa je tudi slavna karakterna igralka Flora Robson. Kdor jo je videl kot »čarovnico« v filmu **Čarovnik iz Oza** in kot »teto« v **Roki usode**, si ne bi mislil, da lahko ista oseba ustvari tako simpatičen lik, kakor je guvernanta in pripovedovalka v tem filmu.

Film je izdelan v italijanskem jeziku, ki je morda najlepši jezik »na odru«, toda žal premnogim obiskovalcem kina — nerazumljiv Sicer pa Slovenci še nismo bili tako srečni, da bi videli filme v svojem jeziku. Pomagali smo si z napisi, ki so na filmih sproti prevajali dialog. Te napise so delale razne družbe za razpečavanje filmov v Zagrebu in Beogradu za vso bivšo Jugoslavijo — seveda v hrvatskem jeziku, ker se samo za Slovence to delo, ki je zvezano z velikimi stroški, ne bi izplačalo.

Z razpadom Jugoslavije pa so bili naši kino-podjetniki naenkrat odrezani od prejšnjega filmskega trga in so morali poseči po italijanskih filmih, ki so večinoma odlični in je med njimi prav gotovo manj kiča, kakor ga je najti drugod — ali pa nič. Toda napisov — prevodov — seveda za sedaj ni.

Nekateri naši kinematografi, v prvi vrsti Kino Matica, pa se niso ustrašili truda in stroškov in so si spočetka pomagali z diapozitivi, tako da so od časa do časa prekinili film in podali nekaj vsebine naprej. To je gledalce sicer močno motilo, vendar pa nam je na ta način bila vsebina filma vsaj razumljiva. Odpadli pa so seveda dialogi, duhovite besedne igre itd., kar je bila velika škoda.

S filmom **Glas v viharju** pa je uprava Kina Matice poizkusila nov, cenejši in doslej v filmski tehniki še ne uporabljen način izdelave napisov direktno med filmom tako, da lahko sproti prevede vsak dialog, ne da bi se film ustavljal.

Poizkus je odlično uspel. Res, za sedaj še ni prevedena vsaka beseda, toda najvažnejši pogovori so podani, tako da ni nihče prikrajšan za umetniški užitek. Uprava Kina Matice se trudi in bo svoj postopek od filma do filma izpopolnila, kar z veseljem pozdravljamo, saj smo na ta način prišli do dobrih slovenskih napisov namesto prejšnjih, često slabih, hrvaških, 909

Naša največja čitalniška dvorana

Veliko poslopje vseučiliške knjižnice v glavnem pripravljeno za vselitev — Knjižnica bo povsem urejena v novem poslopju čez nekaj mesecev

Ljubljana, 24. maja

Novo poslopje vseučiliške knjižnice je ena največjih stavb v Ljubljani. Obsežnost poslopja pa ne pride na zunaj povsem do izraza sredi ozkih ulic. Lep pogled se nudi na knjižnico z Gradu, od koder se jasno kaže, da je to poslopje eno največjih, kar jih je bilo sezidanih pri nas v zadnjih letih. Že pri samem bežnem ogledu notranjosti poslopja dobimo globok vtis, ne le o monumentalnosti poslopja, temveč predvsem o izrednem bogastvu knjižnice, doslej zatrpanem v tesnih gimnazijskih prostorih na Poljanski cesti. Sicer vseh teh prostorov v novem poslopju ne bodo po preselitvi napolnile samo knjige in drugi tiski knjižnice, saj je računano, da bi poslopje ustrezalo svojemu namenu še najmanj 100 let pri rednem pritoku publikacij, kakršen je bil v normalnih časih.

DELO V GLAVNEM KONČANO

Vsa notranja dela, ki so se sicer zelo zavlekla, so v glavnem končana. Tu in tam bo še treba sicer nekaj manjših instalacij in popravil, kar pa ne more več zadrževati organizacije knjižničnega obrata. Toda zelo velik zadržek je, da še vedno niso prispele knjižne kovinske police. Že zdavnaj pred vojno v Jugoslaviji so jih naročili v Nemčiji in so bile že pripravljene za prevoz. Zastale so nekje na poti, in upanje je, da jih bodo prejeli, čim bodo povsem urejene prometne razmere.

MOGOČEN VHOD V ČITALNICO

Glavni vhod poslopja je ob Turjaški ulici, nasproti novinarskega doma. Tam vstopiš v vežo, naravnost pred monumentalno stopnišče, s posebno širokimi enoramnimi kamnitimi stopnicami. Stopnice drže iz pritličja v nadstropje, v veliko avlo. V avli podpira visok, s hrastovim lesom obložen strop cel gozd mogočnih temnih poliranih kamnitih stebrov — iz podpeškega kamna — v štirih vrstah. Tudi stene so obložene z obrušenim podpeškim kamnom. To je nedvomno najbolj razkošna in največja avla v Ljubljani, v nobenem javnem poslopju pri nas ne najdete večje. Avla je v resnici dvorana zase. Iz nje ni le dohod v čitalniško dvorano, ki zavzema skozi tri etaže ves južni trakt poslopja, temveč tudi k upravnim prostorom in mali slavnostni dvorani v prvem nadstropju nad glavnim vhodom.

VSAK DETAJL PO NAČRTU

Posebno pozornost budi tudi vhod v slavnostno dvorano. Težka hrastova vrata so vzidana sredi širokega okvira iz rdečkastega marmorja. Vrata so umetnina zase. V glavnem so izdelana iz slavonskega hrasta, a krase jih še vložki iz drugih vrst lesa ter celo intarzija iz poliranih kamnitih ploščic. Opaziš, da je sleherni detajl pri teh vratih narejen po posebnem načrtu, tudi okovje in kljuka. V dvorani sami pa nobenega posebnega okrasja. Stene so gole in le pobeljene. (Na svežem ometu slikarija ni trpežna.) Opreme še ni, kakor tudi ne v mnogih drugih prostorih.

PROSTORI ZA SEMINARJE

V glavnem se prostori dele: v prostore z navadno nadstropno višino in v prostore z nizkim stropom. Avla in čitalnica sta prostora zase. Etaže z nizkimi stropi so namenjene za shrambe knjig; nadstropja so visoka samo toliko, da bo mogoče seči na knjižno polico do stropa brez lestvice in podstavka. Ta razdelitev na nizke in visoke etaže je očitna že na pročelju. Vidimo, da so zgornje etaže namenjene za hranitev knjig. Prostori v teh nizkih nadstropjih so zdaj še po večini prazni. V njih ne najdeš nobene opreme. Edina oprema bodo kovinske knjižne police, posebna stojala, ki jih bodo razpostavili v dvoranah tako, da bodo med njimi dovolj široki hodniki. Toda uporabili bodo nekaj starih lesenih knjižnih polic. — Prostori z navadno nadstropno višino so pa primerni tudi za druge namene, ne le za knjižna skladišča. Vseh prostorov zdaj še knjižnica ne potrebuje, medtem ko je v glavnem univerzitetnem poslopju huda stiska. Mnogi seminarji doslej sploh niso mogli dobiti zdravih prostorov. Zdaj se selijo v knjižnico, v trakt ob Vegovi ulici, n. pr. historični, za umetnostno zgodovino, klasični, germanistični itd.

40 METROV DOLGA, NAD 10 METROV ŠIROKA ČITALNICA

V največji prostor knjižnice, v čitalniško dvorano, pridemo naravnost od glavnega vhoda skozi monumetalno avlo, ki smo jo bežno opisali; vhod v čitalnico je sredi njene dolžine. a trenutek obstanemo, kajti odpri se nam je tako velik prostor, da smo osupnili. Čitalnica je 40 m dolga in nad 10 m široka. Strop je izredno visok, saj ima čitalnica višino treh etaž. Strop je obložen s smrekovino. Stene okrog in okrog obdajajo v višini dveh etaž hrastove knjižne omare, nad njimi je pa za leseno steno skrita ventilacijska in grelna naprava, velika cev, ki bo dovajala segret in svež zrak ter odvajala pokvarjenega. Ob obeh koncih dvorane segata okni od tal do stropa v vsej širini stene; to je prav za prav cel kompleks oken, odnosno zastekljenih sten z vrati, ki vodijo na balkona. Da bodo stenske knjižne omare pristopne brez lestvic tudi v nadstropni višini, drži vzdolž 40 m dolgih sten lesen hodnik, zvezan sredi dvorane od stene do stene z mostičkom. Čitalnica ima posebno dvigalo, ki veže vse etaže. Posluževali se ga bodo za hiter dovoz knjig. Površina dvorane znaša 418 m². Opreme še ni, vendar lahko presodimo že zdaj, ko še ni miz in stolov, da se bo čitalnice lahko posluževalo hkrati najmanj 200 ljudi.

POD ČITALNICO ŠE ENA DVORANA

V pritličju, pod čitalnico je še ena dvorana, ki pa ima le navadno nadstropno višino. V nji se zdaj že kupiči nešteto knjig. Veliko bogastvo knjižnice selijo že delj časa; mogoča je le postopna preselitev, kajti ves material mora biti smotrno razvrščen. Časopisje in druge publikacije z občutljivim papirjem, ki mu svetloba škoduje, bodo hranjeni v temnih prostorih, knjige pa v dvoranah z nizko nadstropno višino, kjer je dovolj svetlobe. Knjižnica ima okrog 300.000 izvodov knjig in drugih tiskov. Preselitev tega materiala je delo zase, ki ne more biti opravljeno čez noč. Toda knjižničarji imajo poseben smisel za red in preglednost, zato so preseljevanje organizirali tako, da gre vse gladko po načrtu. Knjige bodo prepeljali v zabojih, ki so označeni s številkami. Vse je določeno že vnaprej, kje bo hranjeno ter razloženo. Ob tej priliki pa ne moremo opisati še organizacije vsega knjižničnega obrata. Hoteli smo le opozoriti, da se veliko poslopje knjižnice postopno oživlja ter se pripravlja na veliki dan, ko se bo odprlo vsem, ki so jim knjige potrebne za študij ali duševno hrano.

Baletni večer v naši operi

Dekorativno in konstruktivno lepa koncertna plesna in pantomimična priredba je zanimala in žela priznanje

Ljubljana, 24. maja.

V sredo smo dobili že drugi baletni večer v tekoči sezoni. Koreograf in režiser ing. P. Golovin se torej vidno trudi za večje, tudi samostojno uveljavljanje baletnega zbora. S pridobitvijo B. Pilata in trajnim razvojem domačih dveh nadarjenih soloplesalcev, F. Čarmana in D. Pogačarja se je povečala tvornost moškega dela, pa tudi ženski del se je okrepil z nekaterimi novimi mladimi močmi. Tako je bil v sredo zvečer ljubljanski baletni zbor številno močnejši.

Pa tudi spored je bil težji, resnejši kakor novembra lani. Zdi se, da je hotel dati Golovin svoji drugi vsevečerni baletni prireditvi višjo, nekako koncertno tehtno in seriozno raven ter se je izognil vsakemu efektu kabaretskega značaja. Plesne točke so v splošnem v manjšini s pantomimičninmi, saj v teh je Golovin najboljši, domiselno močnejši. Pantomima je vobče gledalcem razumljivejša ter izvajalcem, če so dobri igralci sposobni izrazov duševnega gibanja, končno tudi lažja hvaležnejša, ker je pestrejša kakor balet s stereotipnimi, v bistvu vendar ponavljajočimi se kretnjami, z gibi, vrtinci in skoki.

Golovin je baletni zbor tehnično po možnosti najskrbneje pripravil in izvežbal, izraznost duševnosti pa je odvisna v prvi vrsti od posamezника, od vzgibov individualnega duševnega doživetja. V koreografiji sedmerih točk mu je pomagal B. Pilato, ki je postavil dve točki. Močno pa se je Golovin zavzel tudi za čim lepšo zunanjo opremo ter je bila dekorativno in kostumno vsa priredba zelo lepa, okusna, mestoma uprav bogata. Žal, da je sporedne točke le deloma spremljalo izvajanje orkestra pod taktirko dirigenta A. Neffata in izvečine igranje mojstra dr. D. Švare na klavirju.

Bravničarjeva, Japljeva, Moharjeva in Remškarjeva, pa Čarman, Golovin, Pilato in Pogačar so kot solisti razvijali vse svoje sposobnosti ter jih je krepko podpiral ves ansambl.

Vobče so bili tempi ponekod preveč umirjeni, zlasti v Lisztovi rapsodiji glasbeno in plesno zadržani. Gluckov Don Juan trpi v sredini na ponavljanjih in raztegnjosti. Zlasti so ugajale glasbene točke po V. Novakovi Signorina Gioventù in Nikotina (predvsem pastirska idila).

Gledališče je bilo dvakrat zapored prav dobro zasedeno in je žela priredba dosti zanimanja in priznanja.

Fr. G.

DNEVNE VESTI

— **Jutrišnjo procesijo na Rakovniku bodo filmali.** Tradicijonalno procesijo na Rakovniku bo jutri filmala filmska družba INCOM. Ta družba izdeluje kulturne filme in se zelo zanima za naše življenje. Ob tej priliki bi bilo prav, da bi se procesije udeležilo čim več vernikov v narodnih nošah.

— **Smrtna nesreča z ročno granato.** Včeraj okrog pol 12. je prišel domov iz šole v D. M. v Polju na Slape učenec III. razreda Franc Jeriha. Baš ko je doma odpiral hišna vrata, mu je padla iz žepa na tla ročna granata. Jeriha jo je skušal hitro pobrati, v naslednjem trenutku pa je eksplodirala. Učinek je bil strašen. Fantu je granata odtrgala pol glave, poškodovala pa ga je tudi po telesu tako, da so mu izstopila čreva. Nesrečni Jeriha, ki je bil seveda na mestu mrtev, je pobral granato nekje spotoma.

— **Nesreče.** Iz Železnikov so prepeljali v bolnico 5letnega ključavničarjevo hčerko Marija Lumbarjevo, ki je padla pod voz. Voz je šel čez njo in dobila je notranje poškodbe. V Predosljah pri Kranju je padel 35letni delavec Franc Zelnik s kolesa in se pobil po glavi ter po rokah. V Šmartnem pri Litiji je padel med igranjem 15letni posetnikov sin Alojz Verbajs in si zlomil desno nogo. 8letna hčerka prodajalca časopisov Mihaela Dermastija iz Ljubljane se je doma v Ljubljani polila z vrelo kavo in se hudo opekla po prstih ter po rokah. V bolnico so prepeljali tudi 31letnega uradnika državnih železnic iz Ljubljane Edvarda Ošabna, ki ga je na cesti podrl neki motociklist in ga precej hudo poškodoval.

Iz Ljubljane

—lj **Velik kulturni dogodek za Ljubljano** bo gotovo razstava moderne slovenske likovne umetnosti v Jakopičevem paviljonu. Razstavo bo slovesno odprl v imenu Ekscelence Visokega Komisarja Em. Graziolija Comm. Edvard Bisia v nedeljo ob 11. Razstavljali bodo svoja dela že poznani slovenski likovni umetniki: O. Globočnik, Fr. Gorše, Kalin B., Kalin J., Kos G. A., Kregar St., Maleš M., Mušič J., Omersa N., Pregelj M., Putrich K., Sajevic E., Sedej M., Smerdu F.

—lj **Umrli so v Ljubljani od 16. do 22. t. m.:** Uršič Ana, 70 let, upokojena delavka tob. tov., Kunc Alojzij, 68 let, trgovec in posestnik, Repič Alojzij, 75 let, profesor v p., Janežič Franc, 68 let, strojnik v drž. bolnica za duš. bolne, Krajnc Boris, 4 in pol mesece, sin brivskega pom., Zamida Matija, 85 let, višji ravnatelj dež. uradov v p., Kocjan Martin, 76 let, mestni užitninski paznik v p., Vrančič Marija, roj. Lušin, 83 let, vdova viš. revid. drž. žel. v p., Cerar Franc, 74 let, žel. nadsprevodnik v p., Bajt Marija, vd. Podbršček, roj. Durli, 79 let, vdova davčnega uslužbenca, Vahčič Alojzija, 1 leto, hči pekov. pomočn., Fink Marija, roj. Müller, 79 let, vdova ravn. finanč. direkcije, Čenčič Frančiška, roj. Medved, 68 let, posestnica in trgovka, Mihelčič Neža, 46 let, hči bajterice, Šurman Štefan, 84 let, žel. uslužb. v p. V ljubljanski bolnici so umrli: Resnik Andrej, 64 let, stavb. delavec; Lampič Anton, 6 tednov, sin žel. kretnika; Klavžar Ana, 41 let, žena delavca, Dol Logatec; Čežar Andrej, 52 let, posestnik, Gorica pri Radovljici; Šiler Stanislav, 28 let, sin delavca, Sp. Bitnje pri Kranju; Košir Mirko, 39 let, posestnik, Podpreska 2, obč. Draga pri Čabru; Vujišič Milije, 22 let, Bijeli Potok pri Kolašicah.

—lj **Turistični odbor za mesto Ljubljano** priredi jutri v nedeljo 25. t. m. ob 11. dopoldne promenadni koncert v Zvezdi. Spored: Ciril Pregelj: Pozdrav iz Rogaške Slatine, koračnica; Gounod: Romeo in Julija, uvod; Parma: Ksenija, operne melodije; Jakl: V kresni noči, intermezzo; Smetana: Poljub, operne melodije; Bernard — Dolinar: V jutranji zarji, slovenske pesmi; dr. Čerin: Za dom in rod, koračnica. Igrala bo godba železniškega glasbenega društva »Sloge«, kapelnik H. Svetel.

—lj **Dobrodelni koncert.** Po daljšem presledku nastopi zopet naš splošno znani tenorist Slavko Lukman, in sicer v soboto 31. t. m. ob 19.30 v frančiškanski dvorani. Na sporedu so arije in pesmi: Verdi, Puccini, Perci, Schubert, Haleker, Mozart, Štritof in Pregelj. Pri klavirju gdč. Erika Špec, ki bo tudi izvajala tri solo-skladbe na klavir. Predprodaja vstopnic v trgovini Sfiligoj in na dan koncerta pri dnevni blagajni. Čisti dobiček je namenjen brezposelnim v Ljubljani.

—lj **Slovenska mlada umetniška generacija,** ki razstavlja pri Bati, je dosegla z obiskom rekorden uspeh, kot ga še ni doslej skoro nobena razstava v Ljubljani. Odprta je dnevno od 9. do 12. in od 3. do 6. ure, jutri, v nedeljo od 9. do 12. ure. Ob 10. uri bo imel vodstvo slikar g. Lakovič. Vstopnine ni. Ogled toplo priporočamo.

—lj **Eden najlepših solističnih koncertov** letošnje sezone bo večer arij in pesmi, ki jih bo pela naša najboljša altistka gospa Franja Golobova. Koncert, katerega spored obsegajo italijanske klasične pesmi, slovenski izvirni samospevi in tri najlepše arije iz svetovne operne literature, bo velik umetniški dogodek, za kar nam jamči gospa umetnica, ki ima poleg izredno lepega močnega glasu tudi najboljšo solistično šolo doma in v Italiji. Umetnico bo spremljal na klavirju pianist Marjan Lipovšek. Občinstvo vabimo na ta koncert, ki bo v veliki Filharmoničnі dvorani v ponedeljek 26 t. m. ob 20. uri. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Darujte za starološki
»Dom slepih«
zavod za odrasle slepe!
Ček. rač. 14.672, »Dom slepih«, Ljubljana.

—lj **V Ljubljanico je skočil.** Snoči se je nudil ljudem ob Ljubljanici pred kavarno Cetral čuden prizor. Po Šentpetrskem nabrežju je nekaj časa korakal gor in dol še mlajši neznanec, ki se je pa naenkrat pognal čez ograjo in skočil v Ljubljanico. Neznanca je takoj zagrnila voda, kmalu pa je prišel spet na površje in jel plavati proti bregu. Na pomoč so mu prišli gasilci, ki so ga potegnili na suho. Vsega premraženega so prepeljali v bolnico. V bolnici so ugotovili, da gre za 35letnega brezposelnega rudarja Avgusta V., ki pa ni hotel povedati, kaj ga je pognalo v obup.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Pretresljiva ljubezenska drama po romanu E. Bronte
GLAS V VIHARJU
Laurence Oliver — Marie Oberon — David Niven (s slovenskimi napisi)
KINO MATICA — Tel. 22-41
Predstave ob 16., 19. in 21. uri

KINO SLOGA, tel. 27-30
v nedeljo ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri
JUNAŠKE PUSTOLOVŠČINE
Gary Cooper, Andrea Leeds. — Film močne in romantične vsebine ter orznih podvigov v boju z mohamedanskimi Maori.

KINO MOSTE
Danes ob 20., jutri ob 14.15, 17. in 20. vedno po dva filma
KLIC PLANIN
(Gustav Diesel, Simone Bourday)
SKRIVNOSTNA JADRNICA
(Noah Bery)
Pozor: Predstave odslej delavnik ob 20. — nedelja ob 14.15., 17. in 20.

Borba za čast in slavo
POSLEDNJI UDAREC
Attila Hörbiger, Camilla Horn in Ludwig Schmitz
Film je opremljen s hrvatskim besedilom
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
Kino Union Telefon 22-21

Vesti iz Hrvatske

— **Poštni promet Hrvatske z Nemčijo.** Ravnateljstvo za pošto, brzojav in telefon v Zagrebu je izdalo naslednje obvestilo: Na podlagi sporazuma, ki je bil sklenjen med zastopniki neodvisne države Hrvatske in zastopniki nemške poštne uprave, lahko zdaj vse hrvatske pošte prevzemajo navadne in priporočene pošiljke za Nemčijo, kakor tudi za vse tiste kraje bivše Slovenije, ki so priključeni nemški državi, t. j. za kraje, ki leže severno od proge Bohinjska Bistrica — Jesenice do Brežic z izjemo Ljubljane. Prav tako se lahko iz Nemčije in krajev bivše Slovenije, ki so priključeni Nemčiji, pošiljajo v neodvisno državo Hrvatsko navadna in priporočena pisma.

— **Rojstni dan očeta domovine.** Za rojstni dan očeta hrvatske domovine dr. Ante Starčevića so v cerkvi oo. frančiškanov na zagrebškem Kaptolu brali svečano zahvalno mašo. Včeraj zvečer ob 7. so prav tako v proslavo rojstnega dne velikega Hrvata dr. Starčevića priredili v dvorani Hrvatske žene svečano akademijo, ki so na njej hrvatska rodoljubna pevska društva zapela »Himno očeta domovine« in več drugih junaških hrvatskih pesmi, profesor dr. Stjepan Buć pa je imel predavanje v njegovem življenju in delu.

— **Hrvati v okupiranih krajih.** Kakor poroča včerajšnji zagrebški »Novi list«, so Hrvati že prevzeli oblast v krajih, ki so bili doslej okupirani po italijanski Oboroženi Sili, po sporazumu z Italijo pa so zdaj pripadli neodvisni hrvatski državi. Iz vseh krajev, ki so jih prevzeli Hrvati, prihajajo v Zagreb brzojavke. Med drugimi je prispela tudi brzojavka iz Knina, ki se glasi: »Napise s cirilico smo sneli. Voditelji so zbežali. Prevzel sem civilno oblast. Okrajni zaupnik Ivan Vuković.« Tudi ostale brzojavke se glase podobno.

— **Plačilni promet med Nemčijo in Hrvatsko.** Med Nemčijo in Hrvatsko je bil sklenjen začasni sporazum, ki določa, kako se bodo vršila plačila na RM račun Hrvatske državne banke pri nemški obračunski blagajni. Za obračunavanje nemške marke je določen tečaj: 20 din za 1 RM.

— **Slovaški poslanik v Zagrebu.** Včerajšnji zagrebški »Novi list« poroča v dveh člankih, da je novi slovaški poslanik v neodvisni hrvatski državi Karol Murgaš že prispel v Zagreb. V hotelu »Esplanade« mu je bil prirejen svečan sprejem, ki se ga je udeležilo veliko število hrvatskih odličnikov. Poslanik Murgaš je prispel z avtomobilom od Bratislave do Zagreba. Zagrebški listi mu posvečajo veliko pozornost in poročajo, da je bil rojen 12. junija 1889. v Budimpešti, dočim je gimnazijo dovršil v Slovaški Bistrici in Lučenci. Poslanik Murgaš se je že v mladih letih izkazal v borbi za slovaško avtonomijo in je bil tajnik Hlinkove narodne stranke. živel je v Bratislavi, kjer je postal član uredništva »Slovaka«, kmalu nato pa je postal odgovorni urednik vsega strankinega tiska. 6. septembra 1938. je postal načelnik glavnega strankinega tajništva. V vojni je v štabu generala Daresca dosegel nadporočniški čin, od 1. oktobra lani pa je bil šef propagande slovaške države. Njegova novinarska in publicistična aktivnost je bila zelo velika, zlasti znana pa so njegova dela »Alkazar«, »Nova Italija« in »Narod med Donavo in Karpati«. Bratislavski »Slovak« je ob njegovem odhodu v Zagreb napisal: »Z Murgašem odhaja v Zagreb eden najvidnejših predstavnikov slovaškega javnega življenja, da bi Slovaška tako pokazala, kako visoko ceni svoje prijateljske vezi z novo neodvisno hrvatsko državo.«

— **Izpremememba krajevnega imena.** Glavni štab za bivšo vrbasko banovino je sklenil zamenjati dosedanje ime kraja Srbac v okraju Prnjavor in mu dati spet njegov stari naziv Bosanski Svinjar. Ta sklep glavnega štaba so v vrbaski banovini pozdravili z največjim veseljem.

Iz Metlike

— **Ugotovljena steklina konja.** Na podivjanem konju, last g. Mivev Matevža iz Cerknice, ki je v petek dopoldne v Metliki zbesnel ter smrtno poškodoval trgovca in posestnika g. Weibla Viktorja iz Metlike, je bila ugotovljena steklina in so bile zato podvzete vse mere, ki jih zakon predvideva za zavarovanje oseb in živali.

Križanka

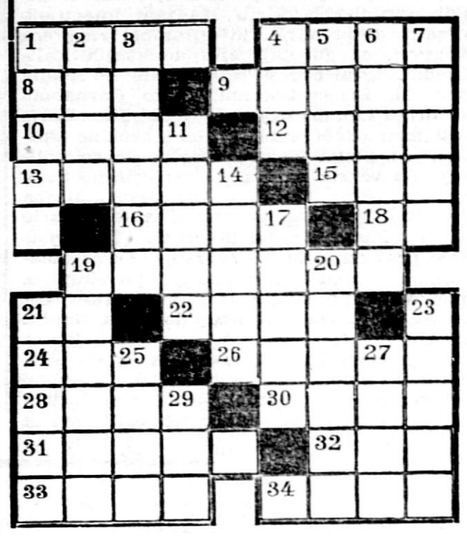

Pomen besed:

Vodoravno: 1 del roke, 4 prislov kraja, 8 kratica za valuto evropske države, 9 okrutni judovski kralj, 10 državna svojina, 12 žensko ime, 13 gorska dolina v Julijskih Alpah, 15 industrijska rastlina, 16 svetopisemska oseba, 18 predlog, 19 sibirska reka, 21 kem. znak za prvino, 22. posodica za razna mazila, 24 del oblačila, 26 pijača, 28 rusko moško ime, 30 moško ime, 31 mesto v Vojvodini, 32 pripadnik naroda semitske rase, 33 država v Aziji, 34 pasma, pleme.

Navpično: 1 mizarsko orodje, 2 valuta evropske države, 3 kozaški poveljnik, 4 slovenski skladatelj, 5 ptica roparica, 6 staroslovanska boginja, 7 turško mesto, 11 mesto v Maroku, 14 vrsta uganke, 17 mesto v Istri, 19 španska provinca, 20 vezivo, 21 vrsta pesništva, 23 elektroda, 25 nočna ptica, 27 eden izmed peterih čutov, 29 glavno mesto evropske države.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodoravno: 1 Oger, 5 volk, 9 koran, 10 Nil, 11 Olib, 12 moka, 13 lik, 14 ko, 15 ar, 16 I. C. (Ivan Cankar), 17 salo, 19 Arizona, 23 Alah, 24 pa, 26 li, 28 en, 29 kar, 30 Oran, 32 mati, 33 kak, 34 barij, 35 akon, 36 Jona.

Navpično: 1 okoli, 2 Golica, 3 Erik, 4 Rab, 6 ono, 7 Lika, 8 Klara, 12 Moloh, 14 Kazan, 17 silen, 18 on, 20 Ra (radij), 21 Apatin, 22 sloka, 25 arija, 27 Irak, 29 karo, 31 ako, 32 maj.

— **58letnico mature na ljubljanskem učiteljišču** praznujejo letos tovariši: Antosiewicz Adolf, nadučitel v pok. v Klachauu, Gor. Štajersko; Christof Josip, ustanovitelj in prvi ravnatelj znane enoletne privatne trgovske šole v Ljubljani; Josin Emanuel, pisarniški ravnatelj v pok. v Ljubljani; Luznar Franc, nadučitelj v pok. v Kranju, in Pirc Avgust, mestni učitelj v pok. v Ljubljani. — Jubilantom želimo še dolg, zadovoljen in srečen življenjski večer!

Bodimo disciplinirani in trezni!

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

50 PAR ENTLANJE
ažuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbnic. — Velika zaloga perja po 7.— Din »Juliana«, Gosposvetska c. 12 in Frančiškanska ul. 3. 3. T.

TRAJNO ONDULACIJO
s 6mesečno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi z najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Meriak«, Sv. Petra c. 76. 913

Otomane
imamo zopet v veliki izbiri na zalogi po zelo konkurenčni ceni
TAPETNIŠTVO
E. ZAKRAJŠEK
Miklošičeva 34

ŽENA JE SREČNA
ko mi je uživanje medice že po kratkem času zakrilo mučne krvne žilice na nosu in po licu, piše T. K. iz C. Tudi vam bo prečistila kri in pospešila ter uredila krvni tok in prebavo z rednim uživanjem »Ambroževe medice«, katero dobite le v Medarni, Ljubljana, Židovska ul. 6.

Preskrbite si pravočasno
POTREBNO KURIVO!
Bukova drva dobavlja takoj — samo vagonske pošiljke — tvrdka »Exportles«. 911

PRODAM
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

PRST ZA VRTOVE
stavbni gramozni pesek proda Hlebš, Cankarjevo nabrežje 21 tel. 30-70. 892

Oglase, notice in druge objave
sprejema uprava »Slovenskega Naroda« vsak dan samo do 9. ure.
Osmrtnice in druge nujne objave izjemoma do 10. ure.
Oglasi v Slov. Narodu — zanesljiv uspeh!

Makulaturni papir
proda
uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

SLUŽBE
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

BRIVSKI POMOČNIK
in frizerka iščeta stalno službo. Furlan, Cigaletova 5. 899

KUPIM
Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

STROJ ZA SKOBLANJE
širina 50 cm, kombiniran z vdelanim motorjem — kupim. Tajner, Črnomelj. 897

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Gledališko življenje v Italiji

Podatki, ki pričajo o velikem razmahu italijanskega gledališkega življenja v vojnem času

Gledališko življenje v Italiji se razvija kljub vojnim razmeram skoraj povsem normalno. Ponekod se celo zdi, da je vojna pogiobila gledališka stremljenja in povečala napor Italijanov, da ostanejo v umetniškem življenju med prvimi narodi Evrope. Vojna je predvsem ojačila duha discipline, z druge strani je gledališče pridobilo nekoliko znanih in odličnih dramskih umetnikov, ki so bili prej zaposleni v filmu. V sezoni 1940/41 je število igralskih ansamblov celo naraslo od 22 na 26. Vedeti pa moramo, da v Italiji ni stalnih dramskih gledališč. Okrog posameznih velikih umetnikov se zbere skupina igralk in igralcev, ki ustvarijo za določen čas (včasi samo za dobo ene sezone) igralsko družino, čije impresarij sklene z raznimi gledališkimi upravami pogodbe za časovno omejeno gostovanje z določenim programom. Tako ima občinstvo posameznega mesta priliko, da vidi v isti sezoni več igralskih družin.

Med najznamenitejšimi skupinami dramskih gledališč (ki jih Italijani imenujejo »Teatri di prosa«) je ansambel Ruggera Ruggeri, enega največjih današnjih italijanskih igralcev; v tej skupini so Paola Borboni, Ernes Zocconi, Piero Carnabuci in drugi znani dramski umetniki. Dalje sodi med prvovrstne igralske družine skupina rimskega Teatro Eliseo, ki se odlikuje po vzorni skupinski zaokroženosti; v njem so Rina Morelli, Gino Cervi, sijajna komična igralka Amelia Chellini, Carlo Ninchi, Paolo Stoppa in drugi. (To gledališče pravkar gostuje v Trstu). Dalje omenjamo skupino Renze Riccija, pa skupino, imenovano po svojih treh zvezdnikih Tofano-Rissone-De Sica, skupino Dina Gallija in Antonia Gandusia, dveh vodilnih komikov današnjega italijanskega gledališča, skupino Emme Gramatica itd. Posebno mesto zavzemajo gledališke skupine avantgardnega značaja, kakor je tako zvana »Compagnia dell'Accademia«, ki obstoji iz izključno mladih umetnikov in ki jo vodi režiser Corrado Pavolini, dalje »Compagnia del Teatro delle Arte«, ki jo je ustanovil njen vodja Anton Giulio Bragaglia. Takisto imajo posebno mesto gledališča regionalnega značaja, kakor je neapeljsko z Raffaelom Vivianijem in bratoma De Filippo, sicilijansko z Rosino Anselmi in Michele Abruzzom ali beneško s Carlom Micheluzzijem.

Repertoar teh potujočih prvovrstnih igralskih skupin (poleg njih deluje seveda večje število manj pomembnih igralskih združb, ki niso vštete med teh 26 vodilnih ansamblov) obsega domače in tuje novitete ter to ali ono pomenljivejše klasično delo. Tako so v letu 1940/41 igrali med drugim Aristofanove »Ptice«, Sofoklejevega »Kralja Edipa«, Shakespearovega »Othella«, Calderonovo »Življenje je sen«, Goldonijeve »Radovedne ženske« in druge.

Tudi operno gledališče kaže vzlic vojnim razmeram velik razmah. Tekočo sezono je v stalnem kraljevem gledališču v Rimu začel ciklus Verdijevih oper kot počastitev 40-letnice mojstrove smrti. Začetek rednih predstav je v raznih mestih različen. Tako začenjajo ponekod prve dni decembra, drugod pa s tradicionalnim svetoštefanskim večerom (26. decembra). Velika »stagiona« florentinskega Glasbenega maja, ki je imela v mirnih časih mednarodni pomen, se je začela zadnje dni aprila in je pravkar v največjem razmanu. Repertoar največjih opernih gledališč, kakor so Kraljevske opere v Rimu, Scala v Milanu, Fenice v Benetkah, S. Carlo v Neaplju, Carlo Felice v Genovi, Verdi v Trstu in Teatro Massimo v Palermu, je določen sporazumno med upravami teh gledališč in odobren po Ministrstvu za Ljudsko kulturo, v čigar pristojnost spadajo vsa gledališča.

Izmed znamenitih krstnih predstav je omeniti novo opero beneškega skladatelja G. Francesca Malipiera »Ecuba« na predelano besedilo Evripidove tragedije, dalje Maria Persica »Locandiero« (na tekst Goldonijeve komedije), potlej delo mladega skladatelja Maria Peregalla »Lo stendardo di San Giorgio« in Cortesovo opero »Re pastore«. V milanski Scali je bila krstna predstava Porrinijeve opere »Gli Orazi«, v neapeljski operi pa Filiasijeve »Mattutino di Assisi«. Palermo se je postavil z baletom Pietra Ferra »Persefone«. Poleg teh so na tekočem repertoarju nekatere nemške opere in ena češka (Janáčkova »Jenufa« v gledališču Fenice v Benetkah)

Čitatelje utegne zanimati, kako so v repertoarju vodilnih italijanskih opernih gledališč zastopani domači in kako tuji skladatelji. Izmed oper še živečih italijanskih komponistov so vprizorili ali še vprizore v Rimu osem, v Milanu pet, v Benetkah štiri, v Neaplju pet, v Genovi tri, v Trstu dve, v Palermu pet, skupaj torej 32 oper. (Pri tem so uvaževana samo gledališča, ki smo jih v zvezi s temi mesti omenili zgoraj.) Izmed že umrlih italijanskih skladateljev je bilo ali bo v teh sedmih opernih gledališčih vprizorjenih 35 del. Izmed del tujih še živečih avtorjev obsega repertoar tekoče sezone sedem oper, izmed tujih pokojnih skladateljev pa 18 oper. Potemtakem bodo večja italijanska operna gledališča vprizorila v sezoni 1940/41 skupaj 92 oper 40. skladateljev.

Te številke pričujejo zgovorno o velikem razmahu italijanskega gledališkega življenja v vojnem času in kažejo neugnano voljo fašistične Italije, da tudi v tem odločilnem razdobju goji umetnost velikega stila in formata, kakor odgovarja starim tradicijam naroda, ki je v toliki meri pomnožil zaklade človeške duhovne kulture. (Po reviji »Italia«.)

Tragedija s srečnim koncem

Čudna usoda mlade francoske komtese in cirkuškega artista

Glavna točka sporeda največjega pariškega varijeteja je bil nastop umetnice na viseči vrvi. Ona je privabila občinstvo v varijete ne samo s svojo spretnostjo, temveč tudi s svojo lepoto. Ko je nastopila nekega večera v siju reflektorjev v srebrnem trikoju, podobna krasnemu metulju, frfotajočemu v višavah, so gledalci nenadoma osupnili, ko so opazili, da se je za hip ustavila in da ji je pogled obstal v prvi vrsti sedežev. V naslednjem trenutku se je začul zamolkel krik in že je padalo krasno telo v srebrnem trikoju v globino. Občinstvo je od groze zadržalo sapo, uslužbenci so pa brž spustili zastor. Tedaj je pa skočil s prve vrste na oder mož, ki je pokleknil k mladi onesveščeni umetnici in ji jel solznih oči poljubljati roko.

Tak je bil konec prvega dela tragičnega ljubezenskega romana mlade francoske komtese Susanne Barthelemi, hčerke grofa de Barthelemi. Stara je bila šele 17 let, ko je prispel v mestece blizu gradu njenega očeta v Provenci potujoči cirkus. Čim je Susanna zvedela za to, ni mogla več ostati doma. Neka čudna sila jo je vlekla k cirkuški areni, ki je že svojčas igrala važno vlogo v življenju njenega očeta. Mar ni krasil njenega kabineta velik portret dame na konju, dame čudovite lepote, dame, ki je bila sloveča cirkuška jahačica Dolores de Ayala, preden je postala grofica de Barthelemi.

Sedemnajstletna Suzana je z velikim zanimanjem opazovala priprave za večerno predstavo, ko se je začul kraj nje prijeten glas: Ali vam ugaja pri nas gospodična? Ko se je dekle obrnilo je zagledalo pred seboj mladega Leonarda Cadana, »zvezdo« cirkuškega zbora. Leonardo je pokazal komtesi leve, slone in plemenite konje, zvečer pa svojo umetnost na viseči vrvi. Bil je mladenič lepe postave in kaj čuda, da je mlada komtesa kmalu videla v njem poosebljenega pravljičnega princa. Ko je čez nekaj dni cirkus zapustil mestece, je tudi komtesa Suzana zapustila očetov grad. Stari grof je dal iskati hčerko po vsem svetu, toda šele nekaj dni pred svojo smrtjo je zvedel, da je postala partnerica Leonarda Cadana in da nastopa z njim v Združenih državah.

Ko sta gostovala Suzana in Leonardo kot samostojen par v velikih gledališčih in revijah v Rio de Janeiro je povabila pravljično bogata lastnica plantaž oba umetnika v svojo vilo. Tam ji je zapel Leonardo nekaj italijanskih pesmi. Milijonarki je njegov glas zelo ugajal. Tako krasen glas imate, zakaj bi ne postali slaven pevec? In tisti hip je bila uničena Leonardova in Suzanina sreča, čeprav sta bila že zaročena. Leonardo je neprestano odlašal svoj povratek v New York in ko je Suzana zvedela, da se je ujel v mreže bogate žene, ni hotela biti v napotje njegovi karijeri. Svojemu ženinu je napisala samo kratko poslovilno pismo, potem je pa odpotovala.

Leonardo se je kmalu poročil z bogato Braziljanko. Toda njun zakon ni bil srečen. Kmalu se je tragično končal. Leonardova žena je postala žrtev avtomobilske nesreče. Leonardo je pozneje zaman iskal svojo nevesto, ki je ni bil nikoli nehal ljubiti in ki mu je bila poslala k poroki šopek rdečih vrtnic kot pozdrav iz daljave. Komtesa Suzana je pozneje izpremenila svoje umetniško ime in še vedno je nastopala v varijeteju. Tistega usodnega večera je že imela v rokah povabilo iz Londona za gostovanje v Lyonu. Leonardo Cadana se je mudil v Evropi in takoj jo je spoznal. Komaj je čakal, da bi se predstava končala. Pa tudi Suzana ga je spoznala in to je zakrivilo tragedijo. V silnem razburjenju je omahnila na vrvi in padla.

Takoj so jo odpeljali na kliniko in jo operirali. Leonardo je presedel ob njeni postelji več dni in noči, ne da bi zatisnil oči. Za nesrečno umetnico so se zavzeli najboljši francoski kirurgi in posrečilo se jim je rešiti ne samo življenje, temveč tudi lepoto. Ko je že kazalo, da se bo ljubezenski roman mlade komtese in cirkuškega artista zaključil tragično, je posegla vmes srečna usoda in drugo poolavje romana se je začelo srečno.

VLAGATELJEM POSTNE HRANILNICE po določilih naredbe Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino št. 26 (Službeni list za Ljubljansko pokrajino št. 40 z dne 17. V. 1941) ni treba prijavljati njihovih terjatev proti Poštni hranilnici v Beogradu iz hranilnih knjižic Hranilnici dravske banovine v Ljubljani, ker bo to napravila zanje Poštna hranilnica v Ljubljani. Pač pa se vlagatelji ponovno opozarjajo, da naj na poštah takoj prijavijo svoje poštno-hranilne vloge.

Pogrešanci se javljajo

Iz šibenika in okolice so došla na Rdeči križ sporočila o pogrešancih. Svojce naprošamo, da dvignejo odgovore v pisarni Rdečega križa na Miklošičevi c. 22b. Opozarjamo, da so naši kurirji še vedno na delu in da bomo v kratkem lahko postregli z novimi informacijami.

Brvar Nace, Culkar Lojze, Dobrović Katica, Gašperin Janko, Koser Jaroslav, Krašovec Tone, Lasan Matko, Pavlin Josip, Pavlin Keti, Pirc Cilka, Ručigaj Nada in sin Ranko, Starec Tatjana, Šegula Ljudmila, Zmrzlikar Franc, Žnideršič Slavoj, Žumer Anton.

Iz Srbije so na Rdeči križ došla obvestila o pogrešancih. Svojce prosimo, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22 b/II sporočila. Bruner Jože, Čebular Franc, Djurić Vukosava, Gligorijević Fanči, Gal Alojzij, Ivančič Ignacij, Ivanović Elica roj. Pust, Jelen Lojzka, Jekič Lidija, Kilar J. Riko, Klavs Franc, Kocmur Alojz, Kokalj Stanko, Lederer Zinka, Ličof Rudolf Marija, Letnar Jože, Lubej Franjo K., Odan Vladislav, Osana Dušan, Potočnik Jakob, Pršin Julijana, Prijon Pavlina, Pritekelj Alojz, Radin Milan, Lazar Radah, Švab Franc, Slaček Malči, Tavčar Janez, Tonic Ivo, Trpin Hermenegild, Urbič Alojzij, Valentin Ivan z družino, Vujasinović Jovan, Wochel Izidor J., Zavre Rudolf, dr. Zorjan Matko, Zupanc Viktor, Znidašič Ludvik.

Navedeni pogrešanci so se javili iz sledečih krajev: Čuprija, Niš, Čačak, Srem. Mitrovica, Pančevo, Užice, Paraćin. — Marija Pristavec, Ljubljana, Ciglarjeva ulica 6, naj dvigne za njo došlo pismo njenega nečaka iz Pančeva.

Iz Beograda so na Rdeči križ došla obvestila o pogrešancih. Svojce prosimo, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b II. nadstr., sporočila. Sporočamo, da so naši kurirji stalno na delu in da bomo v kratkem lahko postregli še z nadaljnjimi informacijami.

Gen. Abram Dragomirov, Adamič Jože in Ana, Afizović Slava, Andoljšek Slavica, Antonović Nikola, Aršič Pavlina; Batisto Vidosava, Benčina Lea, Bernik Paula, Bogič Mira roj. Cibej, Borš Iva roj. Zupanc, Božič Franc, Breilovsky z ženo Marico in sinom Igorjem, Brnobič Josip, Brošanac Peter, Brovcina Sofija; Cicak Milan, Cesar Odon, Darovec Anica, Dakulović Ivanka, Dolžan Nežka; Feketa Adam in Nežika; Godič Velimir, Gaj Slava, Grozdanič Todor, dr. Gal Ela, Gerlica Mia, Glušič Andrej, Gregor Mici, dr. Hauer F., Ilaš Milko, Jovanovič Milica, Jakše Ljubica, Jelenik Ana, Jermakov Leonid, Jurca, roj. Steindl Silva Jerančič Pavla, Jurčič štefka, Janko Anica, Krstič Mihajlo Kuralt Mara, Krismič Alojzij, dr. Kiru Milan, Košuh Miha, Keše Zvonimir, dr. Kaučič Ivan, Korošec Justina, Kostič Kosara, Kalons Marija z otrokoma in možem, Kreso-Hamid Lea Kos-Milosavljevič Ivanka, Kostrevc družina, Korošec Mihelo, Kalar Frančiška, Kuralt Mara, Kunter Dragotin, Kopač Terezija, Kurtič Husein, Krstonošič Jožefa, Kosovič Ivanka, Likar Ivan, Ličar Ciril, Lisac Ivanka z otroci, Lorant Rihard Nely in sin, Lapajne Marija, Logar Ignac, Mastnjak Rozi, Macej Milan, Mandič I., Mohar Marica Malnar Mara, Nedič Desa, Nenadovič Anita roj. Korene, Omejec Marja, Okorn Josip, Obersne Ludovik, Ponikvar Stanko, Prah Nanika in Vladimir, Petrovič Vladimir, Polič Branko, Vera, Neda, Potočnik Ivka, Prislan Alojz, Pretnar Franc, Podboj Justi, inž. Podboj Jože in žena, Pevec Marija, Perne Fani in Kristina, Popovič Božidar, Pečnik Ivan, Prosenik Mila in Milan, Praunseis Alojz, Podlesnik Mimi, por. Korošec, Rekef Ciril, Tončka, Dušan, Branko, Nada, Radežič Franc, Rogelj Nimija bolniška sestra, Radaniković Paula, Rotdeutsch Anica, Rodojčič Anka, Starek Anton, Stefančič Anton, Stanković Pepca, roj. Medveščck, Štifter Tončka, Šega Frančiška, Šepa Milica, roj. Stražnicky, Šešek Francka, Smičar Ivanka, Skodlar Ljubica z dvema otrokoma, Semec Mara, Szabo Berta, Sjenicki Alda in Dragan, Sešek Frančiška, Tomin Slavko Tinkič Leposava, Tič Franjo, Tašner Joža, Tratar Julijana, Turk z rodbino, Teletinovič Marija, Urbas Amalija, Viter Milan in družina, Vizjak Milko, Vodopivec Antonija, Vidic August in Olga, Vrhovec Marica, Višnjič Angela, Vošlajer Henrika in soprog, Wittina Sepp, Zalar Kristina, Zabukovec Boris, Zorič Svetozar in Darinka, Zelenšek Alojzija.

Svojce pogrešancev, ki so prejeli obvestila iz katerega koli kraja bivše Jugoslavije, obveščamo, da lahko na formularjih Rdečega križa poročajo (do 25 besed) svojcem samo o nujnih družinskih in drugih domačih zadevah.

Zapuščeni ptiči v Tivoliju

Te dni jim je smrt ugrabila velikega prijatelja in dobrotnika K

Ljubljana, 24. maja

Ščinkovčki, senice, kosi, brglezi in veverice v Tivoliju žalujejo. Njihovega prijatelja, skrbnika in rednika ni več. Te dni jih je nenadoma zapustil in se preselil na oni svet, kjer bo lahko prevzel skrbništvo nad rajskimi pticami, če mu bo to dovoljeno.

Vsakdo, ki se je znašel v jutrnih urah v Tivoliju, je poznal majhnega možička, ki je vsak dan nosil hrano svojim ljubljencem za zajutrek. Čim je prestopil železniški tir, so se že ptiči zaletavali vanj in veverice plezale nanj. Vse je terjalo od njega jutrne hrane. V teku let si je bil prilastil jutrno poveljstvo nad vsem ptičjim prebivalstvom Tivolija in zraven spadajočim veveričjim rodom, s tem pa si tudi naložil skrb za prehrano teh drobnih bitij navsezgodaj. Počasi se je vsako jutro pomikal po promenadi proti gradu in delil na desno in levo bučne peške, pinjole, orehova jedrca in vsakršne druge ptičje slaščice. Zdaj mu je vzel ščinkavec to, kar je držal med ustnicami, senička mu je naravnost iz roke iztrgala pinjolo, a veverica se polastila jedrca iz njegovega žepa, v katerega je splezala. Kakšnega plašnega brgleza je vabil, da bi tudi on prišel bliže in vzel, kar je vrgel predenj. Kosi, ki so bili prve čase bolj plašljivi, so se mu pa prihuljeno približevali in tudi vzeli svoj delež, čeprav ni bil mesnat, ki bi jim bil bolj ugajal.

Imel je mali mož za vsakega te družinčadi drugačen nagovor. Enega je pohvalil, drugega pokaral, veverico pa kar zgrda odgnal, če je bila preveč nasilna in se vzpenjala proti njegovemu obrazu. Ti prizori so se ponavljali vsako jutro toliko časa, dokler naš mali možiček ni razdelil vsega, kar je bil prinesel s seboj v vrečici. Delitev je trajala po navadi kar celo uro, če ne celo več. Ko je možiček opravil svoje delo, se je rad približal tej ali oni družbi, ki se je izprehajala po glavni promenadi, in ji opisoval svoje vtiske, ki jih je ravnokar dobil od ptičje družine. Zadnje čase se je hudo pritoževal nad tem, da ptiči in veverice nikakor nočejo razumeti, da imamo zdaj nov čas in da jim je treba prej vstajati nego so vstajali, ko smo imeli še stari čas. Zdaj tega možička ni več in ptiči čakajo na drugega skrbnika, ki bi jim donašal zajutrek. Ali se bo našel kdo, ki bi prevzel prazno mesto? Ptiči mu bodo zapeli hvalo, veverice pa napravile špalir.

Mali možiček je bil neki Janežič, ki je te dni umrl. L.

Jubilej dela

Ljubljana, 25. maja.

V teh časih bi bilo potrebno več podobnih vzorov, da bi lahko izpodbujali ljudi k delavnosti, marljivosti in vztrajnosti ter da bi vsakemu delu bila priznana dolžna čast in bi sposobnim posameznikom med preprostimi ljudmi omogočili razviti njihove sposobnosti. Doslej smo pisali zelo pogosto o raznih jubilejih, a zdaj nam naj bo dovoljena izjema: v teh vrsticah naj bo omenjen le skromen jubilej dela.

Ils segretario dell'associazione per la tutela degli uccelli Giuseppe Kelnarič
Tajnik Društva za varstvo ptic pevk Jože Kelnarič

Pred 20 leti je bil v Bonačevi kartonažni tovarni sprejet kot pomožni delavec skromen fant. V začetku mu ni nihče posvečal pozornosti, a sčasom je opozoril nase s svojo marljivostjo, spretnostjo in iznajdljivostjo. Zato so ga premestili od grobega težaškega dela v tovarno k strojem, kjer se je njegova nadarjenost pokazala še tem bolj očitno. Iz preprostega delavca se je nenavadno hitro razvil poslovodja obrata. Kot poslovodja je z izredno iznajdljivostjo izboljšal metode dela, iznašel povsem nove postopke ter skratka v pravem pomenu besede racionaliziral obrat.

Vse to ni prodrlo v javnost, pač pa naši meščani in številni ljubitelji ter gojitelji ptic pevk poznajo zelo delavnega tajnika Društva za varstvo ptic pevk, Jožeta Kelnariča. Znan je kot dober organizator in predvsem njemu gre zasluga, da je bila v Ljubljani organizirana v zimah prehrana ptic pevk. Po njegovem načrtu so bile tudi izdelane krmilnice, ki so bile postavljene v javnih parkih in zasebnih vrtovih. Sestavil je poseben recept za neškodljivo pičo ptic pozimi in skratka storil je toliko za varstvo koristnih ptic, da se mora Ljubljana zahvaliti predvsem njemu, da ima toliko krilatih pevcev po parkih in vrtovih. Znano je pa tudi, da vsako leto o božiču organizira zelo priljubljeno razstavo kanarčkov, a marsikdo ne ve, da je sestavil tudi sam posebna pravila za ocenjevanje petja kanarčkov. — Naj nam ne zameri, da smo vse to ob tej priliki izdali, ko smo hoteli predvsem čestitati uglednemu domačemu podjetju, da zaposluje tako sposobno delovno moč.

— Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč, prosi vse starše, ki bi potrebovali za načzorovanje in vzgojo svojih otrok vzgojitelja ali vzgojiteljico, da sporoče svoj naslov naši pisarni, Frančiškanska ulica 6-I.

— Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč prosi vsa podjetja, ki bi potrebovala kakršno koli delovno moč, da čim prej javijo svoj naslov Borzi dela, Ljubljana, Delavski dom.

Prebivalstvo Italije

u— V »Službenem listu« so bili pred dnevi objavljeni statistični podatki o ljudskem gibanju v 99 pokrajinah Italije. Iz teh podatkov izhaja, da je Italija brez Dalmatinske gubernije, ozemlja, ki je bilo priključeno Reški pokrajini in brez Ljubljanske pokrajine 30. aprila t. l. štela 45,126.206 prebivalcev.

Inseriraj v „Slov. Narodu“

Pierre Mael: 56

Blodna ljubezen

Roman

XVIII.

Trije meseci pred Herminino poroko so bili za Jeanne polni skrbi in dela, na drugi strani pa praznote.

Praznote, kolikor se je tikalo njenega srca, kajti mlada žena si ni mogla priboriti naklonjenosti svojega moža, po kateri je hrepenela, polni skrbi in dela pa zato, ker je svoji sestrični pridno pomagala v pripravah za poroko.

Romaina so mučile težke skrbi. Dobro je vedel, da bo ta poroka zadnja preizkušnja. Jeanne je bila čedalje bolj bleda, njene oči vedno bolj udrte. Nekoč se je celo onesvestila in omahnila v naročje svojega moža. To ga je silno vznemirilo.

Sam jo je odnesel v njeno sobo, položil jo na posteljo in ji z vso vnemo stregel. Ko se je mlada žena zopet zavedla, je lahko opazila, kako stoji njen mož sklonjen nad posteljo in iz njegovega skrbi polnega pogleda je mogla prečitati, kako zelo se boji za njo.

In tistega dne je Jeanne spoznala, da jo je Romain vroče ljubil. Njeno srce se je napolnilo z občutkom nepopisne sreče in solze so ji zalile oči. Toda zadržala jih je in Romainu se je zahvalila za njegovo skrb samo z blaženim nasmehom.

Toda Romain se je zadovoljil šele, ko je videl, da je vstala in ko je zaslišal njene besede:

— O, hvala Romain, hvala, kako dobri ste!

In glas se mu je nekoliko tresel, ko je odgovoril: Ne zahvaljujte se mi Jeanne, moral bi vam nekaj očitati. Preveč ste me zastrašili. Zakaj bolj ne pazite nase?

— Zakaj pa želite, da bi bolj pazila nase, prijatelj, — je vprašala naivno.

— Zaradi bolezni, ki vas muči in proti kateri ničesar ne ukrenete.

— Saj mi nič ni, Romain, zagotavljam vas, da je to samo prehodna slabost.

Svojo bolezen hočete prikriti pod plaščem slabosti Jeanne, toda ne da se tajiti, da ima ta slabost svoj vzrok.

Pokorno in poslušno kakor otrok mu je obljubila, da bo v bodoče bolj pazila nase. In vsa srečna, da ima Romaina pri sebi, je dejala, da se počuti še preslabo, da bi mogel ostati pri nji. Bila je zelo mikavna, skuštrana in zavita v haljo. Slednjič je sladko nasmejana dejala svojemu možu:

— Če ste že tako dobri, Romain, da ste mi pomagali zopet na noge, mi dovolite, da se brez vaše pomoči zopet oblečem.

Kot prava koketna Evina hči je upala, da si bo razlagal mož njene besede drugače, da se ne bo obotavljal ostati pri nji, dobro vedoč, da mu Jeanne ne bo zamerila neposlušnosti.

Toda zmotila se je. Romain je mislil, da govori njegova žena resno in da zares hoče, da jo pusti samo. Hotela mu je nedvomno namigniti, da ju še loči prepad in da se mora še vedno ozirati na njene spomine.

In tako se je z napačno razlago še povečal nesporazum, ko bi se bila lahko zakonca pobotala.

Romain je odšel in svojo ženo je videl zopet šele pri obedu.

Jeanne je bila pa vsa nesrečna, da se je bil položaj zasukal tako nezaželjeno in odgovarjala je možu izmikajoče. Romain je bil postal zopet zakrknjeno molčeč. Poskus se ni bil obnesel, oba sta ostala pri svojih dvomih in svojih tajnah.

In vendar je ostal obema prijeten spomin na ta srečni dan. Vedno je obema posijal liki solnčni žarek v bodočnost, ko se je oglasilo v njunih srcih novo upanje in liki zdravilo je učinkoval ta spomin na njuni ranjeni srci. Ta čas se je pa bližal dan Herminine poroke.

Zdelo se je, da je postal njen angelski značaj še plemenitejši v trenutku, ko naj bi postala žena. In bilo je razumljivo, da so se pogledi vseh z ljubeznijo ustavljali na nji. Iz njenega obraza je odsevalo toliko plemenitosti in dobrote, da nihče ni mogel reči, dali ni vsa mikavnost njene lepote izraz in odsev njene plemenite duše.

Prosila je Jeanne, naj ji pomaga pripravljati nevestino opremo in ob urah, ki sta jih preživeli skupaj, se je njuno za nekaj časa prekinjeno prijateljstvo, vedno bolj utrjevalo.

Pri vsej svoji radosti se Hermina ni mogla otresti žalostnih misli. Nekoč je dejala:

— Prav nič nisem vesela, če pomislim, da so to samo priprave za odhod in da bom morala svojo srečo plačati z izgubo vas, draga sestrična.

— O, ne govori tako — je dejala Jeanne, ne govori takih reči, ki mi trgajo srce. Sreča bi bila za to ceno predrago plačana.

In vsa objokana se je vrnila domov, kjer je primerjala različne stadije blaginje in sreče na tem svetu in spoznala, da je treba vsako radost plačati z žalostjo. Ali je pa pomislila na to, da jo bo sestrična zapustila in odšla vsa srečna v svoji vroči ljbezni, dočim ostane njen dom hladen, brez vsake nežne ljubezni?

In še bolj jo je težil spomin na ločitev od Hermine, kajti Hermina je bila njena prijateljica v sreči in nesreči, njena stalna pomočnica in tolažnica.

Izgubila naj bi jo za vedno in navzlic temu, da je obljubila, da se bodo večkrat videli, ko pride rodbina La Fougeraye na zimo v Genovo, Mejanovi pa zopet čez poletje v Lorient.

Ko jo je videl Romain objokano in bledo prihajati domov, si je to razlagal vedno enako. Nobeno človeško čustvo ni tako iznajdljivo kakor ljubosumnost, a Quelernovo ljubosumnost so podžigali vsi načini sumničenja.

Urejuje Josip Zupančič // Za Narodno tiskarno Fran Jeran // Za upravo in inseratni del lista Vlad. Regally // Vsi v Ljubljani